

Aastaaruanne 2015

Tapa Linnaraamatukogu (Kooli 6, Tapa)

Harukogude arv: 3

Elanike arv Tapa vallas: 7 934

Elanike arv Tapa linna teeninduspiirkonnas: 6 413

Lehtse: 587

Saksi: 457

Jäneda: 477

Võrreldes 2014. a elab vallas 153 inimest vähem.

Koduleht: www.tapa.lib.ee

RIKSWEB (<http://riksweb.tapa.lib.ee>)

Facebooki leht: <https://www.facebook.com/tapa.linnaraamatukogu>

Kasutatud lühendid:

Tapa LRK	Tapa Linnaraamatukogu
TO	Tapa LRK teenindusosakond
LNO	Tapa LRK laste- ja noorteosakond
LRK	Lehtse RK – Lehtse Raamatukogu
JRK	Jäneda RK – Jäneda Raamatukogu
SRK	Saksi RK – Saksi Raamatukogu
RIKS	raamatukogude info- ja kataloogisüsteem
RIKSWEB	lugejate veebiliides raamatukoguprogrammile RIKS

Tapa Linnaraamatukogu on Tapa valla keskraamatukogu (pearaamatukogu) funktsioonides ja koordineerib kõigi Tapa valla rahvaraamatukogude (JRK, LRK, SRK) tööd. Aruandes kajastatakse peamiselt peamaja tegemisi.

1. Põhilised tegevussuunad

Tapa linnaraamatukogus 2015. aastal toimunud olulisemad sündmused:

- Laste lugemishuvi pidev tõstmine ja suunamine läbi sisukate raamatu-, kunsti- ja laste loometööde näituste („Muinasjuturaamatust välja astunud tegelased“, „Muusika on rõõmu jaoks“, „Vihmapill“, „Tuulekell“ jpt) ning raamatu- ja teematundide korraldamise („Varese-tunnid“, „Kuidas õppida vaatama“, „Tarkuseraamat valgustab“, „Pitsilised jõuluaskeldused“, „Raamatumuusika – kõlab hästi“ (vt p 4.4.3, p 4.4.4);
- Juba viiendat korda korraldati koostöös Tapa valla kirjandusklubi, Tapa gümnaasiumi ja vallavalitsusega etluskonkurss algklassidele „Ellen Niiduga Midrimaal“)
http://pildid.tapa.lib.ee/www_galerii_tapa/2015/Midrimaa2015/index.html);
- Läbi kodulooteemaliste näituste ja ürituste väärtustasime kodukandiga seotud inimesi: „Tere, Edgar!“ – Edgar Kask 85, „Aja lugude koguja“ – Harri Allandi 85, Matti Jõgi raamatu esitlus (vt 4.6);
- Juba 15 aastat on raamatukogu tegutsenud kunstigaleriina – sellel korral rõõmustasid kunstihuvilisi oma kunstinäitustega Viive Noor, Kadi Kurema, Piret ja Jüri Mildeberg, kirjastus „Valgus“ esitles aastate taguseid populaarteaduslike raamatute illustratsioone ja 150 aastat Lewis Carrolli raamatu „Alice Imedemaal” ilmumisest tähistasime näitusega “Its Always Tea-Time” (kuraator Viive Noor). Nahakunstnik Mall Mets esines näitusel värvikirevate nahast piltvaipadega (vt 4.6);
- Viisime läbi Tapa valla rahvaraamatukogude lugejaküsitluse;

- Väga populaarne oli raamatukogu poolt korraldatud raamatuseljaluule konkurss;
- Jätkus rahvusvaheline koostöö Soome poolega – Akaa raamatukogu ja TaideAkaa kunstiühenduse inimestega.

Aastal 2016 plaanitavad suuremad tegevused:

- Tapa linnaraamatukogu ja Jäneda raamatukogu 95 tegevusaasta tähistamine;
- Tapa valla raamatukogud – 10 aastat ühinemisest;
- Tapa linn 90 – üritustel kaasalöömine (sh raamatukogus Akaa, Forssa ja Tuntu rühma (Soome) käsitöömeistrite tööde näituse korraldamine);
- Jätkuv koostöö ERRiga – näitus „Arbujate aabits“ ja kohtumine filmimees Vallo Kepiga;
- Jätkuv koostöö ELK ja kunstiekspert Viive Noorega – tulemas on Anne Linnamägi, Catherine Zaripi, Viive Noore ja Igor Oleinikovi näitused;
- AIP töö ümberkorraldamine;
- Lahtiste uste päev – „Kohtume raamatukogus“;
- jpm

2. Juhtimine

2.1 Raamatukogude tegevust reguleerivad dokumendid ja nõukogud:

Raamatukogu tööd reguleerivad dokumendid – [põhimäärus](#), [kasutamise eeskiri](#), [AIP'i sisekorraeskiri](#) ning [muud raamatukogutööd reguleerivad dokumendid](#) on olemas ja kehtivad.

2015. a oktoobris kinnitati Tapa Linnaraamatukogu arengukava 2015–2020 (http://www.tapa.lib.ee/.../VVM6_Tapa_Linnaraamatukogu_arengukava_2015....pdf).

Tapa Valla arengukava 2015–2025, mis kehtib 2015. a detsembrist, näeb ette valla raamatukoguvõrgu säilitamise ja arendamise.

Raamatukogu nõukogu (kinnitatud Tapa Vallavalitsuse 19.02.2015 korraldusega nr 108) käis koos kahel korral. Arutluse all olid järgmised teemad: ülevaade raamatukogu tegevusest 2014–2015 (statistika, üritused, näitused, probleemid, edasised plaanid); ülevaade raamatukogude majanduslikust seisust (sh töötasud, koolitusrahad, komplekteerimiskulud – RD+KOV eraldised) ja lugejate rahulolu küsitluse tagasiside.

2.2 Eelarve

Tabel 1

Põhieelarve	Seisuga 31.12.14 (tuh €)	Seisuga 31.12.15 (tuh €)	Muutus (%)
<i>Eelarve kokku</i>	234,2	241,5	3,1%
<i>Personalikulu</i>	157,3	165,4	5,1%
<i>Komplekteerimiskulu</i>	30,7	31,5	2,6%
<i>sh OV-lt</i>	17,5	17,7	1,1%
<i>sh riigilt</i>	13,2	13,8	4,5%
<i>Infotehnoloogiakulu</i>	7,3	7,8	6,8%

Tabel 2

Projektid, toetused (Kellelt saadud?)	Periood	Summa
Lääne-Virumaa Kultuurkapital	01.03.2015–15.06.2015	90 €

Toetuse kasutasime Lehtse raamatukogu 100. juubeli tähistamiseks (näitus „Lehtse raamatukogu tegevus läbi aja ja inimeste”).

2015. a Tapa linnaraamatukogu (koos harudega) poolt teenitud tulu:

- viivised / tasulised teenused 1 134 €, valla trükiste müük 44 € – kõik kokku 1 178 €;
- vanaraamatu müük 157 €.

Raamatukogu teenitud tulused ehk erinevaid laekumisi – viivised, tasulised teenused, valla trükiste müügi tulu – raamatukogu ise kasutada ei saa, need lähevad otse valla tuludesse. Seetõttu ei kajastu need ka raamatukogu eelarves.

2.3 Raamatukogudevõrgu struktuur

Tapa Linnaraamatukogu koosneb alljärgnevatest struktuuriüksustest:

- 1) Teenindusosakond (TO);
- 2) Laste- ja noorteosakond (LO);
- 3) Avalik internetipunkt (AIP);
- 4) Jäneda Raamatukogu – asukohaga Jäneda küla, Tapa vald, Lääne-Virumaa;
- 5) Lehtse Raamatukogu – asukohaga Lehtse alevik, Tapa vald, Lääne-Virumaa;
- 6) Saksi Raamatukogu – asukohaga Moe küla, Tapa vald, Lääne-Virumaa.

Tapa LRK – fond 69 234 teavikut

Tapa AIP – Tapa Linnaraamatukogu Avalik Internetipunkt (7 arvutitöökohta)

Jäneda Raamatukogu (fond 11 227 teavikut) + AIP (1 arvutitöökoht)

Lehtse Raamatukogu (fond 13 702 teavikut) + AIP (1 arvutitöökoht)

Saksi Raamatukogu (fond 10 486 teavikut) + AIP (1 arvutitöökoht)

Raamatukogu töötajate koosseis (terve vald) – 16,4.

2.4 Personali koosseis, juhtimine ja areng

2015. aastal töötas Tapa valla raamatukogudes 11 spetsialisti (raamatukogundusliku haridusega), IT-spetsialist, AIP haldur (infotöötaja) ja 3 töötajat abipersonalina (nendest 1 osalise tööajaga). Ülikooliharidusega raamatukogutöötajaid on 8 (nendest raamatukogundusharidusega 4), keskhari- dusega 3 (nendest raamatukogundusharidusega 2), kutsekoolituse on läbinud 6 töötajat. Endiselt käib Lehtse RK töötaja neli päeva nädalas ja Jäneda RK töötaja võimalusel reedeti tööl Tapa Lin- naraamatukogus.

Saksi ja Jäneda raamatukogud on töötaja puhkusel viibimise ajal (üldjuhul suvisel ajal) suletud. Tapa ja Lehtse raamatukogud töötavad suveperioodil / puhkuste ajal (juuni, juuli, august) 5 päeva nädalas (E–R).

2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest

Tabel 3

Raamatukogu nimi	Koolituste arv	Koolitustundide arv (koolituse pikkus)	Koolituseks kulutatud
Tapa Linnaraamatukogu (Kooli 6, Tapa)	15	117	655 € (See on kulu valla rk-de peale kokku)

Tabel 4

TLRK (Kooli 6, Tapa) koolitused

Koolituse teema	Korraldaja	Osavõtjate arv
Muutuste juhtimine	LVKRR ja TÜ	2
Pildi lugu ja lugu pildis	ELK	2
Eduard Vilde 150	LVKRR	2
Isikuandmete töötlemine	LVKRR	2
Kultuuriloolised andmebaasid	LVKRR	3
NORDIC NOIR – Põhjamaade põnevik	NORDEN	2
Mati Undi moodne maailm	RR	1
Uuemat tõlkekirjandust lastele ja noortele	LVKRR	1
Põnevaid tegevusi lastega	LVKRR	1
Teraapiakoer Heku lugemiskoerana	LVKRR	1
Kultuurilooline aktiivõpe muuseumikeskkonna näitel	LVKRR	1
Laps kirjanduses 3: keelatud ja lubatud lastekirjanduses	ELK	1
Kasutajakoolituse ettevalmistamine, läbiviimine ja hindamine	RR	2
Lastekirjanduse aastakoosolek	ELK	1
Kas ma töötan hea teenindusega raamatukogus	RR	1

Toremaid ettevõtmisi, seminare, erialapäevi ja erialaseid kohtumisi, millest meie töötajad osa võtsid, oli aasta jooksul teisigi:

- XII üleriigiline lasteraamatukoguhoidjate päev;
- Lääne-Virumaa raamatukogutöötajate õppereis Lõuna-Eestisse;
- Haldusreformi mõju raamatukogudele (RR);
- Tokerjad hääbuvad, Vilde jääb (Kirjanike Liit);
- RIKS-alane nõupidamine (Jõgeva Maakonna Keskraamatukogu);
- Eesti keele maagilisest mõjust (RR);
- Osavõtt ERÜ aastakoosolekust (RR);
- Müütide murdmine – pildiraamatud pole ainult lastele (RR);
- Täiendkoolitus – kogemusi jagab Anne Kõrge (ELK);
- Lääne-Virumaa kodanikuühenduse inspiratsioonipäev (AQVA).

Kõigi Tapa valla raamatukogude töötajate koolituskulud kokku moodustasid majanduskuludest 0,86% (kogu eelarvest 0,27%).

Maakonnaraamatukogu poolt korraldatud koolitused on toimunud aktuaalsetel kutsetöös vajalikel teemadel! Ka on koolitused hinna poolest jõukohased, pealegi saab ühest koolitusest korraga osa võtta mitu valla raamatukogu töötajat. Igati efektiivne õppevorm.

Oluline on ka see, et koolitusel käinu jagab hiljem õpitud oma kolleegidaga. Nii toimuvad omamoodi koolitused lausa omas majas. Enamik jagatud koolituse materjale on võrgukettal kõigile töötajatele ka kättesaadavad.

Traditsiooniks on saanud komplekteerija Mae Miti poolt korraldatud uudiskirjanduse hommikud. Eks esimene pilk uudiskirjandusse peab ikka raamatukoguhoidja enda poolt tehtud saama.

Sellel aastal korraldasime kaks koolitust ka oma valla raamatukoguhoidjatele: “Arvutialane õpe ja programm RIKS“ ning „Teadlikkus ja tasakaal – rahuolu ja õnn“.

Ka eelmisel aastal toimus raamatukoguprogrammi RIKS õppepäev Põltsamaal. Jooksvalt saame arendaja Meelis Lilbokiga programmi teemadel aru pidada, uuendustepanekuid teha Facebookis loodud RIKS-grupis.

2.4.2 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised

Margit Lättemägi tutvustas kogemuste tuuri raames üle Eesti Tapale kokku tulnud lasteraamatukogutöötajatele oma lastetöö nippe (12.05.2015).

2.4.3 Erialahariduse omandamine

Sellel aastal erialahariduse omandajaid ei olnud.

2.4.4 Töötajate tunnustamine

Margit Lättemägi – Kultuuriministeriumi tänukiri.

Mae Mitt – konkursi „Lääne-Viru aasta raamatukoguhoidja 2015” nominent.

Mae Mitt – Tapa vallavalitsuse tunnuskiri kultuuri ning lugemist väärtustava tegevuse eest.

Tapa vallavanema tunnustusüritusel said tänukirja kirjandusmängu eestvedajad Ave Fohs, Margit Lättemägi ja Elly Born.

2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine

2.5.1 Haldustegevuse üldiseloostus. Raamatukogu ruumid ja asukoht

Valla kõigi raamatukogude kasutuses kokku on 1 334,7 m² üldpinda, sellest kasulikku pinda 1 280 m².

Pind jaguneb järgmiselt:

	Üldpind (m ²)	Kasulik pind (m ²)	Renoveeritud
TLRK (Kooli 6)	938,8	908,6	1999–2000, 2008 (AIP)
Lehtse RK	200,0	181,0	2007
Jäned RK	95,0	95,0	2011
Saksi RK	100,9	95,4	2006, 2010
Kokku:	1 334,7	1 280	

Tapa linnaraamatukogu kolis praegustesse ruumidesse 2000. aastal. Täna vajaks meie maja juba remonti – põrandad, seinad, uuendada tuleks küttesüsteemi, kaasaegne ja toimiv lahendus tuleks leida ventilatsioonisüsteemile.

Tabel 5

Raamatukogu nimi	Vajadused	Teostatud tööd (2015)	Plaan (arengukavast aasta vms)
Tapa Linnaraamatukogu (Kooli 6, Tapa)	Raamatufondi laiendamine	Raamaturiiulid lugemissaali	2015, jaanuar
	AIP töö ümberkorraldamine		2016, veebruar
	Ventilatsioonisüsteemi uuendamine (konditsioneeride vajadus)		Arengukava 2015–2020
	Küttesüsteemi uuendamine		Arengukava 2015–2020

Raamatukogu nimi	Vajadused	Teostatud tööd (2015)	Plaan (arengukavast aasta vms)
	Remont I ja II korrusel, II korruse põranda remont		Arengukava 2015–2020

2016. a tehakse algust raamatukoguesise haljasala uuendamise/ümberkujundamisega.

Millistes raamatukogudes ei ole tagatud juurdepääs liikumispuudega inimesele?

Tabel 6

Raamatukogu nimi	Vajadused	Teostatud tööd	Plaan (arengukavast aasta vms)
Tapa Linnaraamatukogu	Juurdepääs on tagatud	2000. a	

2.6 Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas

- 1) Kõik tööarvutid uuendatud Windowsi viimasele versioonile (Windows 10), AIP-arvutites jätkuvalt Estobuntu 14.04.
- 2) Raamatukoguprogrammi RIKS suuremad/olulisemad uuendused:
 - a. Peale programmi uuendamist käivitatakse programm automaatselt, ei pea uuesti sisse logima.
 - b. Suletud päevade kalender (saab programmis ülevaatlikumalt märkida päevi, millal raamatukogu on suletud ja see info jookseb ka lugejale laenustšeki peale).
 - c. Viivisevabade päevade kalender (viivisevabal päeval RIKS ka teavitab sisselogimisel kasutajat).
 - d. Isikuandmete korrastamine: nimede, isikukoodide kontroll SK LDAP-serverist; e-posti korrektsuse kontroll.
 - e. Otsing RIKS raamatukogudest – saab otsida teavikuid (nt RVLi jaoks) kõigist RIKSi kasutatavate kogude andmebaasidest (mis ei ole sisevõrgus).
- 3) Tapa valla raamatukogude lugejate rahulolu küsitlus – Google Forms abil.

2.7 Raamatukogude koostöö.

Töö koordineerimine ja koostöösuhted:

Raamatukogu koostöö kohta saab lähemalt lugeda punktide 4.4.3 ja 4.6 alt!

2.7.1 kohalikul tasandil

- Tapa VV (igapäevatöö, infotunnid, koostöö ürituste korraldamisel, sh etluskonkurss „Ellen Niiduga Midrimaal“).
- Tapa VV osakonnad ja teenistused – igapäevatöö.
- Valla leht Sõnumed – reklaam, teated, ürituste info. 2015. a ilmusid raamatukogu tegevust, näitusi ja üritusi tutvustavad/kajastavad artiklid: Sõnumed – 11 korral, Tapaskije Vesti – 4 korral, Virumaa Teataja – 5 korral, Kuulutaja – 1 korral, ajakiri Nukits – 1 korral, Looming – 1 korral, Õpetajate Leht – 1 korral, lisaks näituste ja ürituste info Virumaa Teataja veebis ning Tapa VV kodulehel.
- Tapa Gümnaasium (algklasside õpetajad, palju põnevaid üritusi tehti koos õp Elle Kivisoo-ga, toredaid laste loometöö näituseid saatis meile õp Eve Allsoo), lasteaed Pisipõnn ja Vi-kerkaar.
- Tapa Kultuurikoda – mitmed ühisüritused.

- Tapa muusika- ja kunstikool – muusikaline külakost muusikakooli õpilastelt.

2.7.2 riiklikul tasandil

- Osalemine ERÜ ettevõtmistes – osaleti ERÜ koosolekul;
- Jälgime raamatukoguhoidjate tegemisi ajakirja Raamatukogu ja ERÜ Facebooki lehel;
- Kersti võtab osa rahvaraamatukogude töökorralduse juhendi töögrupi tööst;
- ELK – koolitused, vabariiklikud ühisprojektid.

2.7.3 rahvusvahelisel tasandil.

- **Akaa linnaraamatukogu** (Soome) – kahe raamatukogu koostöö jätkub. Sellel aastal külastas Akaa piirkonna ühendatud raamatukogude juhataja Timo Tamminen meie raamatukogu lausa kolmel korral. Jagame infot, teeme koostööplaane. Sel aastal oli Kerstil ja Erel võimalus käia ka vastasvisiidil Akaa ja Viiala raamatukogus.
- **TaideAkaa** (Soome) – **Akaan Tilkkuakat** – Ere ja Kersti käisid Akaa linnas kunstiühenduse rahvaga 2016. aasta koostööplaane tegemas (näitused TLRK 95. ja Tapa linna 90. sünnipäevaks).

... ja mujal

- ELK – Viive Noor (kunstiekspert, lasteraamatuillustraator) – koostas ja vahendas rida kunstinäitusi;
- Elle Käosaar (kunstiõpetaja) – Viljandi Huvikooli kunstiringi õpilaste loometööde näitused ilmestasisid korduvalt meie erinevaid üritusi;
- Saime juurde ka uusi koostööpartnereid: nahakunstnik Mall Mets valmistas spetsiaalselt meie maja tarvis nahkvaipade näituse.

Erialane koostöö

- LVKRRK – koolitused, seminarid; suvine koolitusseminar Viru-Nigula vallas;
- OÜ Deltmar – raamatukoguprogrammi RIKS looja ja arendaja Meelis Lilboki ja raamatukogu IT-spetsialisti Vahur Saaremetsa tihe ja tõhus koostöö;
- Käisime kogemusi vahetamas Pärnu Keskraamatukogus ja Vändra raamatukogus;

Koostöö sujub ka valla raamatukogude vahel. Vahetame raamatuid, näituseid, erinevaid materjale. Harukogude töötajatel on võimalus külastada Tapa LRK-s toimuvaid üritusi, samas on meil võimalus osa saada harukogudes pakutavast.

3. Kogud (kogude komplekteerimine ja töötlemine)

Kokkuvõte valla raamatukogude komplekteerimiskuludest.

31. detsembri 2015 seisuga oli Tapa valla raamatukogudes kokku 105 670 teavikut, neist raamatuid 104 649, sellest 90 970 on eesti keeles (86,93%), 12 182 (11,64%) vene keeles ja 1497 (1,43%) inglise, saksa, soome jt keeltes. Raamatute üldarvust umbes 61,70% moodustab ilu- ja lastekirjandus (64 573 eks).

Raamatukogu kogud täienesid 2 904 (ost) + 354 (annetus) = 3 258 võrra – neist raamatuid 3 244 eksemplari ja auviseid 14 tk.

Tapa valla raamatukogude teeninduspiirkonnas oli 7 934 elanikku (1.01.2015). Võrreldes 2014. aastaga vähenes 2015. a elanike arv 153 võrra. Komplekteerimiskulu kokku 31 511 eurot (Rd + OV) (raamatud + perioodika + auvised). Komplekteerimiskulu ühe elaniku kohta oli 3,97 eurot.

Komplekteerimissummas oli:

OV	17 706 eurot,
Riigilt	13 805 eurot.

Riiklik dotatsioon ühe elaniku kohta oli 1,74 eurot.

OV komplekteerimiskulu ühe elaniku kohta oli 2,23 eurot.

Komplekteerimiskuludest (31 511 eurot) kasutasime raamatute ostmiseks 82,25%, perioodikale 17,35%, auvistele 0,39%.

Raamatutele kokku kulus 25 919 eurot, sh riigilt saadi 13 413 ja OV'lt 12 506 eurot.

Perioodika tellimiseks kulus 5 468 eurot.

Ajalehtede juurdetulek 19 nimetust (35 aastakäiku) (sh 14 eesti, 4 vene ja 1 soome keeles).

Ajakirjade juurdetulek 66 nimetust (49 eesti, 14 vene, 2 inglise ja 1 saksa keeles).

Kokku kustutati kogudest 2 146 eksemplari (2 091 raamatut ja 55 aastakäiku perioodikat). Kustutatud teavikutest 642 olid muukeelsed.

3.1 komplekteerimise põhimõtted (tasakaal) ja uuendused (sh e-teavikud)

Tapa valla rahvaraamatukogudele (Tapa linnaraamatukogu, Jäneda raamatukogu, Lehtse raamatukogu ja Saksi raamatukogu) komplekteerib teavikud Tapa linnaraamatukogu komplekteerija. Raamatukogu kasutab töökindlat ja kasutajasõbralikku raamatukoguprogrammi RIKS. Komplekteeritud teavikute kataloogimine toimub valla keskkogus.

Raamatukogud esitavad oma tellimissoovid. Nende põhjal, ja rahalisi vahendeid arvestades, koostatakse koondtellimus. Raamatute hindade tõusuga seoses soetame teavikuid väiksemas eksemplaarsuses. Seda, et lugeja ei peaks teaviku järjekorras väga pikalt ootama, me enam tagada ei suuda. 2015. a katsetasime varianti algselt jätta raamat tellimata ja kui lugejad küsivad raamatut korduvalt, siis püüame teaviku järelkomplekteerida. Samas on lugejaid, kes kuuldes eitavat vastust suunduvad teise kogusse või ütlevad, et nad lähevad ja ostavad selle raamatu. Kahjuks kaotame nad tihtipeale ka lugejatena.

2015. aastal soetasime kolmandiku saabunud teavikutest sooduskampaaniate käigus.

Komplekteeritakse eesti kirjanike teoseid, eesti lastekirjandust, aimekirjandust, ajaviitekirjandust, välisautoritelt ilu- ja lastekirjandust ning aimekirjandust. Komplekteerime ka venekeelset kirjandust, kuna Tapa linnaraamatukogu teenuseid kasutab umbes 325 lugejat, kelle emakeeleks on vene keel.

Saksi raamatukogu teeninduspiirkond kattub Tapa kui tõmbekeskuse piirkonnaga. Asukoht ca 5 km Tapalt, enamik lapsi õpib Tapa Gümnaasiumis. Jäneda ja Lehtse raamatukogude teeninduspiirkonnas asuvad ka lasteaed-põhikoolid, mistõttu on oluline sealsete raamatukogude varustamine ka koolilugemise raamatute ning uuema lastekirjandusega.

Suurimaks partneriks on endiselt Rahva Raamat, kuna teenus on väga kiire ning meeldiv ja kohaletoimetamise ajad täpselt määratletud. Raamatukogudele tehti 2015. aastal lisasoodustusi.

2015. aastal hankisime teavikuid veel KE Ajakirjanduse OÜ, Express Post AS, Kuutõrvaja OÜ, OÜ Lehepunkt, Apollo Holding OÜ, Eesti Lastekirjanduse Keskuse, MTÜ Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu, Eesti Rahvusraamatukogu, Tiniane OÜ, Eesti Ajalehed AS ja AS Äripäev vahendusel.

Venekeelsete teavikute pakkujaid on endiselt kaks: Sinonim OÜ ja Lomelius OÜ.

Rahalisi vahendeid ei piisa, et mõelda kogude plaanipärase komplekteerimise peale. Vähendame nimetusi ja eksemplaarsust nii lastekirjandusel (ka koolilugemise raamatutel) kui ka täiskasvanutele mõeldud ilukirjandusel. Teatmeteoste ja aimekirjanduse ostud vähenevad. Nootide ja plaatide ost-

misest enam ei unistagi. Järelkomplekteerimine allahindlusega raamatute hulgast viib alla uue raamatu keskmise statistilise hinna. Jääb mulje, et raha raamatute ostmiseks on piisavalt. Kindla nime-tuse soovi korral ei saa allahindlusi ootama jääda, sest siis võib raamatust ilma jäädagi.

Annetuste osakaal kogude juurdekasvust

Tapa valla raamatukogudes võeti arvele 354 annetatud teavikut, sellest Tapa LRK 199. Enamus annetatud teavikutest on nõukogudeaegne suuretiraaziline raamat. Oleme aastate jooksul annetatud raamatute abil välja vahetanud raamatukogu kasutamiskõlbmatuks muutunud teavikud. Arvele võtame piirkonnaga seotud ja koolilugemise raamatud.

Kogude kasutatavus ja seosed lugejate sihtrühmadega

2015. aastal laenutati Tapa Linnaraamatukogus üle 30 korra 66 nimetust raamatuid (2012/84, 2013/82, 2014/94).

Tapa Linnaraamatukogu laenutuste TIPP 10

	Autor	Pealkiri	Laenutusi	Eksemplare	Laenutusi eksemplari kohta
1	Kersna, Vahur	Ei jäta elamata	80	3	26,66
2	Tiits, Tarvi	Just nii, härra seersant!	72	3	24
3	Kadastik, Mart	Paarismäng	56	2	28
4	Tohvri, Erik	Ühe katuse all	56	2	28
5	Pets, Helju	Elu läheb edasi	55	2	27,5
6	Tohvri, Erik	Veel on aega	54	2	27
7	Moyes, Jojo	Kui kõik kokku liita	51	2	25,5
8	Lember, Ira	Villa järve ääres	47	2	23,5
9	Kangur, Paavo	Jaak Joala. Ka unustuse...	46	2	23
10	Raud, Piret	Tobias ja teine B	46	7	6,57

Märkused:

1. Raamatukogus kohtumine V. Kersnaga. Raamatus on ka tekst ja foto sündmusest.
2. Mälestused kaitseväeteenistusest Tapal.
9. Peale kuulsuse surma ilmunud esimene biograafia.
10. Koolilugemise raamat

Tapa valla rahvaraamatukogude laenutuste TIPP 10

	Autor	Pealkiri	Laenutusi	Eksemplare	Laenutusi eksemplari kohta
1	Kersna, Vahur	Ei jäta elamata	149	6	24,83
2	Tohvri, Erik	Ühe katuse all	109	5	21,8
3	Kadastik, Mart	Paarismäng	101	5	20,2
4-5	Pets, Helju	Elu läheb edasi	98	5	19,6
	Tiits, Tarvi	Just nii, härra seersant!	98	6	16,33
6	Kangur, Paavo	Jaak Joala. Ka unustuse...	94	5	18,8
7	Galbraith, Robert	Käo kukkumine	88	5	17,6
8	Kurmiste, Katrin	Umbtaevas	83	5	16,6
9	Lember, Ira	Villa järve ääres	82	5	16,4
10	Pets, Helju	Klassikokkutulek Kassaris	81	5	16,2

10 enim laenutatud autorit Tapa valla rahvaraamatukogudes 2015. a

	Autor	Laenutusi	Eksemplaarsus	Laenutusi eksemplari kohta	Koht ringluse järgi
1	Tomusk, Ilmar	621	100	6,21	1
2	Tohvri, Erik	602	151	3,98	4
3	Kivirähk, Andrus	517	208	2,48	6
4	Pervik, Aino	484	376	1,28	9
5	Lember, Ira	437	244	1,79	8
6	Roberts, Nora	406	214	1,89	7
7	Beaton, M. C.	351	58	6,05	2
8	Widmark, Martin	329	55	5,98	3
9	Dontsova, Darja	315	111	2,83	5
10	Tungal, Leelo	294	440	0,66	10

Märkused:

1. Ilmar Tomusk kohtus 2015. a Jäneda ja Lehtse koolilastega, koolilugemise nimekirjades ja suur eksemplaarsus.
2. Suure eksemplaarsusega, uued raamatud ilmunud 2014 jõuludeks ja 2015 juulis, see hoiab raamatud pidevas ringluses.
3. Koolilugemine, suur eksemplaarsus
4. Koolilugemine, suur eksemplaarsus
5. Raamat aastas täiskasvanuile ja koolilugemine hoiab raamatud ringluses
6. Suur eksemplaarsus, triloogiad
7. Suure eksemplaarsusega krimisarjad
8. Laste detektiivisari, suur eksemplaarsus ja sobivalt õhuke
9. Väljakujunenud lugejaskond, suur eksemplaarsus
10. Suur eksemplaarsus, koolilugemine

Tapa Linnaraamatukogu**Laenutuste statistika**

Ajavahemik: 1.01.2015 - 31.12.2015

Laenutusi lugejatele : 64 141

Sise-RVL laenutusi: 2 659

Laenutuse tüübid	Laenutusi
Raamatukogutöötaja	64122
RIKSWEB pikendus	19

Ühikud	Laenutusi
Ajakiri (Ajk)	13
Ajutine	110
Audiaalteavik	55
Muu teavik	8
Number	6359
Õpik (Opk)	99
Raamat (Raa)	57455

Ühikud	Laenutusi
Töövihik (Tvk)	6
KombAuvis	27
Visuaalteavik	1
Raamatud liigiliselt	Laenutusi
0	366
1	2182
2	215
3	3336
5	1089
61	1334
63	693
6,62	307
64-69	892
7	2231
8	42619
9	2290
Sh ilukirjandus	41626
Raamatud keeleliselt	Laenutusi
eesti	45951
vene	11201
muud	402
Registreeritud lugejad vanuse järgi	Laenutusi
Lapsed	13526
Täiskasvanud	50612
Sugu	Laenutusi
mees	13296
Isikukoodita	4602
naine	46243
Emakeel	Laenutusi
muu	118
eesti	52276
inglise	40
vene	11707
Lugejarühmad	Laenutusi
1. klass	1061
10. klass	293
11. klass	329
12. klass	412
2. klass	1282
3. klass	1320
4. klass	1874

Lugejarühmad	Laenutusi
5. klass	1161
6. klass	572
7. klass	407
8. klass	724
9. klass	380
Muu	3071
Eelkooliealised	2326
Kodused	6294
Pensionärid	14269
Töötajad	26546
Õpilased	127
Üliõpilased	1568

Lugejad vanuse järgi	Laenutusi
1	40
2	221
3	372
4	220
5	1004
6	651
7	1531
8	2632
9	1292
10	1483
11	1339
12	867
13	530
14	525
15	504
16	315
17	317
18	526
19	301
20	510
21	485
22	250
23	432
24	373
25	382
26	404
27	403
28	545
29	750
30	992
31	173
32	320
33	638

Lugejad vanuse järgi	Laenutusi
34	312
35	360
36	1202
37	827
38	989
39	556
40	712
41	1155
42	1101
43	737
44	948
45	812
46	521
47	820
48	1283
49	876
50	895
51	692
52	1064
53	1392
54	701
55	742
56	1100
57	941
58	921
59	1077
60	711
61	963
62	1057
63	669
64	919
65	623
66	1244
67	917
68	823
69	763
70	1110
71	897
72	631
73	1122
74	988
75	1760
76	676
77	789
78	708
79	395
80	483

Lugejad vanuse järgi	Laenutusi
81	229
82	621
83	429
84	48
85	199
86	210
87	86
89	5
Sünniaeg puudub	3

Nädalapäevad	Laenutusi
Esmaspäev	15681
Teisipäev	12525
Kolmapäev	10985
Neljapäev	9995
Reede	9948
Laupäev	4956
Pühapäev	51

Kellaajad	Laenutusi
00:00 -	5
02:00 -	1
07:00 -	21
08:00 -	1077
09:00 -	1351
10:00 -	3564
11:00 -	14492
12:00 -	10093
13:00 -	8970
14:00 -	8037
15:00 -	6002
16:00 -	5600
17:00 -	4771
18:00 -	60
19:00 -	8
20:00 -	58
21:00 -	30
22:00 -	1

Märkus: Öised kellaajad tulenevad Rikswebi kasutajate öistest eluviisidest.

Pikendused	Laenutusi
RIKSWEB	31
RIKS	26104

Raamatukogudevahelised laenutused

Kogude kaupa välja	Laenutusi
Jäned Raamatukogu	1074
Lehtse Raamatukogu	1066
Saksi Raamatukogu	519
Kokku	2659
Kogude kaupa sisse	Laenutusi
Jäned Raamatukogu	7
Lehtse Raamatukogu	42
Saksi Raamatukogu	11
Kokku	60

RVL-laenutused süsteemist välja

Kogude kaupa välja	Laenutusi
Kokku	0
Süsteemivälised RVL-tellimused	
Kogude kaupa sisse	Tellimusi
TLÜ Akadeemiline Raamatukogu	3
Kokku	3

3.1.1 Raamatute komplekteerimine (trükis + e-raamat)

	Juurdetulek 2015 (ost + annetused)	Juurdetulek 2014 (sh ost + üleantud peakogust + anne- tused)	Juurdetulek 2013 (sh ost + üleantud peakogust + anne- tused)	Juurdetulek 2012 (sh ost + üleantud peakogust + anne- tused)
Jäned	332 (266 + 66)	417 (245+70+102)	464 (244+22+198)	566 (271+81+214)
Lehtse	319 (260 + 59)	334 (239+30+65)	327 (230+0+97)	334 (265+19+50)
Saksi	224 (194 + 30)	210 (154+31+25)	259 (184+0+75)	285 (208+31+46)
Tapa LO	666 (646 + 20)	581 (546+0+35)	531 (453+0+78)	906 (716+0+190)
Tapa TO	1719 (1540 + 179)	1719 (1488+0+231)	1705(1417+0+288)	1498(1351+0+147)

Ostude suurenenud eksemplaarsus on tingitud 2015. aasta kokkuhoidlikust järelkomplekteerimisest.

Tabel 2015 kõikide ostetud teavikute keskmiste tegelike ja soodushindade võrdlus.

	Tapa TO	Tapa LO	Jäned	Lehtse	Saksi	Tapa vald
Keskmine ostuhind	10,54	7,85	9,01	8,67	8,20	8,85
Kokkuhoid eurodes	2938,52		696,84	1146,64	1181,84	5963,84
Keskmine soodustuseta	12,51	8,98	11,88	12,08	12,76	11,64

Tabel 2015 Tapa LRK ostetud eesti- ja venekeelsete teavikute keskmiste ja soodushindade võrdlus

	Tapa TO	Tapa LO
Keskmine ostuhind eestikeelne raamat	11,27	7,91
Keskmine soodustuseta eestikeelne raamat	13,72	9,00
Keskmine ostuhind venekeelne raamat	5,35	5,35
Keskmine soodustuseta venekeelne raamat	5,66	8,58

3.1.2 Perioodika komplekteerimine

Perioodika kallineb. Suurima hinnahüppe on teinud ajakiri Kultuur ja Elu 25%, maakonnalehed Järva Teataja ja Virumaa Teataja 17,65%, ajakiri Tuna 11,11% ja ajaleht Äripäev 8,99%. Perioodika tellimiseks kulus 5468 eurot.

Ajalehtede juurdetulek 19 nimetust (35 aastakäiku) (sh 14 eesti, 4 vene ja 1 soome keeles).

Ajakirjade juurdetulek 66 nimetust (49 eesti, 14 vene, 2 inglise ja 1 saksa keeles).

Loobusime mõnegi soovitud perioodilise väljaande ostust vahendite nappuse tõttu. (Kodukiri, laste-ajakirjad).

Perioodika laenutused

Periood: 1.01.2015–31.12.2015

Perioodika nimetus	Laenutusi
101 Ideed	2
Aed	14
Akadeemia	16
Anna	1
Anne & Stiil	148
Askartelu	7
Beebi	5
Burda	85
Burda [lastele]	12
Burda Plus	11
Creativ-Idee Sonderheft	17
Digi	37
Eesti Ekspress	45
Eesti Loodus	92
Eesti Naine	242
Elu Lood	18
Elukiri	231
Geo	156
Go Reisiajakiri	2
Haridus	5
Hello! Eesti (ajakiri)	212
Horisont	17
Imeline Ajalugu	140
Imeline Teadus / Tarkade Klubi	122
Kaitse Kodu!	4
Kalale!	5
Keel ja Kirjandus	7
Kodu & Aed	156
Kodukiri	30
Kodutohter	111
Kroonika	516
Kultuur ja Elu	73
Kuulutaja	15

Perioodika nimetus	Laenutusi
Käsitöö	5
Lemmik	6
Loodusesõber	36
Looming	20
Loomingu Raamatukogu	47
LP	4
Maakodu	206
Maale!	1
Maaleht	94
Maret	84
Mari	50
Mesimumm	9
Miki Hiir	81
Miki Hiir : Koomiksikogu.	54
Minu Käsitööd	16
Muusika	5
Naistelehe Nipiraamat	168
Naisteleht	24
National Geographic Eesti	73
Nööps	1
Oma Maitse	3
Ottobre Design	6
Pere ja Kodu	126
Postimees	6
Psühholoogia Sinule	114
Raamatukogu	15
Sensa	61
Sotsiaaltöö	44
Teater. Muusika. Kino	1
Tehnikamaailm	212
Tervendaja	138
Tervis Pluss	95
Terviseleht	7
Tervisetark	122
Tiiu	149
Toitumisteraapia	74
Tom & Jerry	51
Top Gear Eesti	8
Tuna	6
Tutulus	2
Täheke	75
Vikerkaar	3

Perioodika nimetus	Laenutusi
Virumaa Teataja	7
Õhtuleht	9
Äripäev	2
Вестник ЗОЖ	208
Вокруг Света	108
Добрые советы	98
Дом	20
Женские Секреты	56
За рулем	94
Здоровье	117
Крестьянка	69
Микки Маус	6
Наука и жизнь	140
Огонек	105
Подвиг	20
Работница	80
Радио	33
Том и Джерри	5
Физкультура и спорт	93
Чудеса и приключения	176
Яна	64
Kokku	6366

2015. aastal laenutati kultuuriajakirjandust 125 korral (2014. a – 380).

3.1.3 Auviste komplekteerimine

Auviseid komplekteeritud minimaalselt, vallas kokku 14 eksemplari.

4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused

- Raamatukogu põhiteenused on teavikute kojulaenutamine ja kohalkasutus.
- RVL teenus, SSL teenus.
- Printimise ja skaneerimise teenus.
- Faksi saatmise teenus.
- RIKSWEBi kaudu saab teostada otsinguid, reserveerida, pikendada, kontrol näeb oma andmeid, laenutuste ja külastuste statistikat, autorite, žanri ja sarja TIPP 10 jpm.
- m-RIKS – raamatukogu sinu taskus. See on mobiilirakendus RIKS-i kasutavate raamatukogude lugejatele, selle abil saab tutvuda uudiskirjandusega, reserveerida ja pikendada. Rakenduse avakuval näeb lugeja oma andmeid – laenutuste, reserveeringute ja võlgnevuste arvu, tasumata maksete summat jm. Rakendusel on nii eesti, vene kui ka inglise keele tugi.
- Isikutunnistuse (ID-kaardi) kasutamine lugejapiletina.
- Laenustähtaja pikendussoovi saatmine otse raamatukogu kodulehelt.

Raamatuid saab tagastada ka AIP-s, kui peamaja sisetööpäevaks on suletud. Tulevikus saab sealt ka väikses valikus kirjandust laenutada.

2015. a lõpus korraldatud Tapa valla lugejate rahulolu küsitluse eesmärk oli välja selgitada, kui rahul on lugejad raamatukogu pakutava teenusega ja milliseid uusi võimalusi oodatakse raamatukogult. See oli meie jaoks heaks tagasisideks tehtule – vastused olid igati positiivsed, innustavad, tunnustavad. Häid sõnu said nii teenindajad (rahul oldi personali sõbralikkuse, teenindusvalmiduse ja kompetentsiga) kui ka ürituste/näituste korraldajad. Meeldisid raamatukogude ruumid, kujundus ning rahule jäädi asukohaga. Arvamust avaldati kirjanduse ja teiste raamatukoguteenuste kättesaadavuse osas. Ja loomulikult tehti ettepanekuid. Põhiliselt olid need seotud raamatukogu füüsilise keskkonnaga (sooviti kohviautomaate, omaette istumiskohti, rohkem lõõgastumisvõimalusi) ning ka lahtiolekuaegadega. Samuti taheti e-keskkonnaga seotud teemade ja seadmete laialdasemat tutvustamist jpm.

Analüüsitud on RIKS-i statistiliste aruannete põhjal kirjanduse liikumist, lugejate soove ja vajadusi. Seda võimaldavad: laenutuste edetabelid, kohalkasutuse ja äraütleliste statistika, külastuste statistika, registreeritud päringud, lugejate tagasiside RIKSWEBi kaudu – teavikute meeldimised ja soovitusel jne. Statistilistest aruannetest saab andmeid nädalapäevade, arvestusüksuste ja liikide kohta, kellaajaliselt ja keeleliselt, osakondade ja raamatukogude kaupa ning muidugi on lisatud vajalikud nimekirjad nagu teavikud, äraütlelistel, kohalkasutused jne.

4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine

AIP-i vahendusel on kõigile tagatud juurdepääs avalikule teabele. Riigi seadused ja õigusandlikud dokumendid ning OV materjalid on kättesaadavad elektroonilisel kujul.

Tapa Interneti- ja Infopunktis pakutavad teenused:

- Arvuti kasutamine (külastajate käsutuses on 7 arvutitöökohta)
- Faksi saatmine
- Paljundus must-valge + värviline (A3 ja A4)
- Printimine must-valge + värviline (A3 ja A4)
- Skaneerimine must-valge + värviline

Vajadus printimise, skaneerimise ja koopiategemise teenuse järele on endiselt olemas. Harvem kasutatakse faksi. Kõik teenused tasustatakse vastavalt kehtivale [hinnakirjale](#).

Interneti- ja infopunktis pakume ka turismi-info teenust, seda küll tagasihoidlikul moel. Müügil on Tapa linna ja valla ajalugu/inimesi tutvustavad kohalike autorite poolt välja antud raamatud, kaardid, postkaardid, Tapa valla sümboolikaga meened.

2015. a oli AIP-is 3 932 registreeritud külastust, neist lapsi 1 459 (37,10%). Võrreldes eelmise aastaga on AIP kasutajate ja külastuste arv vähenenud.

Kord nädalas esmaspäeviti kasutab AIP ruume ka Swedbank, nõustamaks oma kliente.

4.2 Raamatukogu kasutamine

Tabel 7

Raamatukogu	Lugejad 2014	Lugejad 2015	Muutus (+/-)	Laenut-d 2014	Laenut-d 2015	Muutus (+/-)
Tapa Linnaraamatukogu (Kooli 6)	2 148	2 198	+50	69 303	65 962	-3 341

Tabel 8

Raamatukogu	Külastused 2014	Külastused 2015	Muutus (+/-)	Virtuaalkülast. 2014	Virtuaalkülast. 2015	Muutus (+/-)
Tapa Linnaraamatukogu (Kooli 6)	33 383	33 658	+275	18 587	22 583	+3 996

Ka 2015. a vähenes Tapa valla elanike arv võrreldes 2014. a (-153).

Tapa valla raamatukogude kasutamine arvudes (2015/2014/2013):

raamatukogu teenuseid kasutab 35,26%/34,1%/35,6% elanikest

külastusi elaniku kohta 5,7/5,7/5,8

laenutusi elaniku kohta 10,86/11,27/11,77

ilu- ja lastekirjanduse laenutuste osakaal üldlaenutustest 61%/61,1%/64,5%

erialakirjandus 26,3% /27% /35,5%

TLRK/2014 – kasutajad **2 148**, sh lapsed 704

TLRK/2015 – kasutajad **2 198**, sh lapsed 726

Raamatukogu kasutajate arv suurenes 2015. a võrreldes 2014. a 50 inimese võrra (sh lapsed + 22). Eelkooliealiste ja algklasside lugejate arv püsib stabiilsena, keerulisem on keskastmega. Nende õpilaste tähelepanu on lugemiskultuuri üritustega raskem köita – selles vanuses on juba teised huvid (nutimaailm jm sarnane).

Suuremad lugejagrupid:

Töötajad – 630

Lapsed – 726

Pensionärid – 205

Kodused – 182

Enim laenutati ilukirjandust (41 626 korral),

liik 3 (3 336 korral),

liik 9 (2 290 korral),

liik 7 (2 231 korral),

liik 1 (2 182 korral).

SSL Tapa LRK-st välja 2 659 raamatut. SSL Tapa LRK-sse sisse 63 raamatut.

Virtuaalkülastuste arvu kasvu on tinginud järgmised tegurid:

RIKSWEBi ja m-RIKS-i kasutamine;

Raamatukogu Facebooki lehel ürituste, näituste tutvustamine;

raamatukogu üritused leiavad kajastamist raamatukogu galeriis;

raamatukogu kodulehelt pikendamise võimalus;

atraktiivsed näitused.

Laenutustegevuse statistiliste näitajatele avaldavad mõju järgmised tegurid:

elanike arvu vähenemine;

paljud töötavad väljaspool valda, pole võimalust raamatukogu külastada;

teavikutele mõeldud summa pole piisav – uute raamatute ostmise võimalus on alla nõudlustaseme;

nõutud raamatutel pikk järjekord, üks laenutuste vähenemise põhjus;

uute meediumite kasv ja nendega seotud võimaluste kiire kasv annab võimaluse põgene-
da reaalsest elust virtuaalmaailma;

lugejate leige huvi elitaarse kultuuriperioodika ja nn kohustusliku kirjanduse vastu;

laste arv koolides väheneb;
 laste suur hõivatus – õppimine, huviringid, hobid, erinevad võistlused / konkursid / olümpiaadid;
 üha rohkem neelavad noorte tähelepanu uued rakendused (Facebook, Instagram, „blogosfäär“).

Aruandeaasta laenutuste TIPP – vt p 3.

E-raamatute omamis- ja laenutusprotsess on nõrgalt reguleeritud/korrastatud, seetõttu pole me e-raamatute ostmise/laenutamisega tegelenud. Kui raha jätkub vaevalt paberteavikutele, siis pole mõistlik sellest napist rahast veel e-raamatuid osta. Küll aga seame endale eesmärgiks tutvustada lugejatele e-lugemise kasutamise võimalusi.

4.3 RVL teenindus

Raamatukogu laenutas välja 2 659 eksemplari ning tellis teistelt 63 eksemplari.

Raamatukogudevaheline laenutamine toimub põhiliselt valla raamatukogude vahel. Kolmel korral tegime tellimuse TLÜ Akadeemilisele raamatukogule (tellimus täideti).

Meie laenutusnumber on suur, kuna me tahame, et meie valla väiksemad raamatukogud saaksid kasutada peakogu raamatuvarasid. Seeläbi saavad ka kaugema nurga inimesed laiema raamatuvaliku. Loomulikult küsitakse ka kindlaid raamatuid, kuid tihti tahetakse lugemist mingil teemal, olgu siis aiandus, käsitöö või hoopiski ajaloolised romaanid.

4.4 Laste- ja noorteteenindus

4.4.1 Laste- ja noortekirjanduse komplekteerimine

Tapa Linnaraamatukogu laste- ja noorteosakonda lisandus 2015. aastal 666 eksemplari raamatuid, mis on 85 eksemplari võrra enam kui 2014. aastal. Annetusi võtsime arvele 20 ja ostime 646 eksemplari. Eksemplaarsus suurenes tänu sooduskampaaniatelt soetatud teavikutele. Aasta viimases kvartalis järelekomplekteerisime soodusmüügilt teiste raamatute hulgas ka rida uusi papiraamatuid.

Lasteosakonda saabunud teavikutest 544 eks. oli ilukirjandus ja 122 teatmekirjandus. 622 eesti, 33 vene ja 11 muukeelne raamat. Noorsookirjanduse eksemplare tellivad raamatukogu mõlemad osakonnad.

Jooksva komplekteerimise kõrval võtame arvesse kirjanikega kohtumisi, temaatilisi üritusi, raamatukogu poolt koostatud koolilugemise nimekirju, uuenenud õppekava koolis, lasteaiaõpetajate soove jm.

LISA 2 Laste-ja noortekirjanduse nimetused ja eksemplarid 2015

4.4.2 Raamatukogu kasutamine

Tabel 9

Rmtk	Lug-d 2014	Lug-d 2015	Muutus (+/-)	Külast- d 2014	Külast- d 2015	Muutus (+/-)	Laenut 2014	Laenut 2015	Muutus (+/-)
Tapa Linna- raamatukogu	704	726	+22	12 563	12 148	-415	14 786	13 526	-1 260

4.4.3 Lasteteenindus sh laste lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine

2015. aasta Tapa Linnaraamatukogu lastetöös tõi kaasa palju rõõmsaid kohtumisi lastega ja toredaid raamatuhetki. Lasteosakonna töötajatelt nõudis see samas ka endiselt suurt pühendumist ja pingutusi, sest lapsi raamatu- ja lugemishuviga nakatada ning seda huvi hoida on tänapäeva võimaluste paljususes keeruline. Lastega töötasid Elly Born, Ave Fohs ja Margit Lättemägi, aga meie raamatukogu iga töötaja andis oma tänuväärse panuse. Nii toimuski meil palju toredaid raamatutega seotud sündmusi lastele.

Koolis on laste arv vähenenud ja see vähendas ka lugejate, külastajate ning laenutuste arvu. Loeti eelkõige koolilugemise nimekirjade ja õppetööga seotud raamatuid. Vabal ajal niisama mõnusaks lugemiseks jääb aina vähem aega ja mis parata, osadel lastel ka huvi ja tahtmist. Seetõttu ongi teemaatilised raamatutunnid hea võimalus lapsi raamatukogusse kutsuda ning neid lastekirjanduse ja lugemise lainel hoida.

Pärast tunde tegid lapsed raamatukogus oma koduseid ülesandeid, mängisid lauamänge ja viimasel ajal aina enam ka telefonimänge. Aga kui laps juba raamatukogus on, hakkab talle tavaliselt ka mõni huvipakkuv raamat näppu, mida nad siis kohapeal sirvisid ja lugesid.

Tihti peale eelistasid vanemad laenata raamatuid oma nimele, et omada paremat ülevaadet tagastamistähtaegadest. Seda eriti sagedaste raamatukogukülastajate hulgas, nii ei kajastu see laste laenutuste osas. Aga oluline on, et lasteraamatud üht või teist teed pidi lasteni jõuaksid.

Jätkus meeldiv koostöö lasteaiaga Pisipõnn, lapsed külastasid raamatukogu ning Ave käis ka ise rühmades raamatuid ette lugemas ja tutvustamas. Lasteaiaõpetajad viisid rühmadesse teemade kaupa raamatuid, mida Ave neile valmis otsis. Valiku tegid õpetajad raamatukogus. Samuti käis Ave õpetajatele tutvustamas uuemat kirjandust, mida lasteaias õppetöös kasutada. Jätkasime väga head koostööd Tapa Gümnaasiumi tublide õpetajatega, kes jätkuvalt tulid meile oma lastega raamatutunnidesse. Margit viis läbi õppeaasta jooksul erinevaid raamatutunde. Iga klassi lapsed osalesid kolmes-neljas teematunnis, mis võimaldas neil raamatutega tutvuda, nende kohta ülesandeid lahendada ja neid koju laenata. Tänu neile tundidele leidsid lapsed sagedamini tee raamatukokku, tegelesid lasteraamatutega vähemasti siin ja võimalusel ka laenasid raamatuid koju. Sel aastal muutus ka töö II kooliastme õpilastega süsteemsemaks. Kunstiõpetaja saatis vanemaid õpilasi meie majja kunstinäitustega tutvuma.

Ka sel aastal koostas Mae Mitt 1.–5. klasside õpilastele suvelugemise nimekirjad „Loe oma rõõmuks!“, mille lapsed said kaasa kooliaasta viimastes raamatutunnides. Need nimekirjad aitasid suvel lastel kergemini raamatute hulgast valikuid teha. Suvel hoogustus ka Tapa Vene Põhikooli laste raamatukogu külastamine. Otsisime neile suveks välja nende suvise lugemise nimekirjade raamatud, mille hulgast nad said ise valikuid teha.

Aasta jooksul olid külastajatele vaatamiseks üleval suuremad näitused „Hapud viinamarjad“ (Viljandi Huvikooli kunstiring), „Pitsilised lood“ (Haapsalu kunstnik Aide Leit-Lepmets), „Haapsalu sall“ (Haapsalu Pitsikeskus), „Valguse väikesed vaikelud“ (kirjastus Valgus), „Kuidas õppida vaatama?“ (ELK-i korraldatud fotonäitus). Tapa koolide õpilaste tööd kujundasime suuremad näitused „Muinasjuturaamatust välja astunud tegelased“, „Rongisõit“, „See on alles pill!“.

Väljas olid raamatunäitused metsseast, elevantidest, vulkaanidest. Tutvustasime Punamütsikest, Lottet ja raamatuvareseid. Koostasime raamatunäituse „Pakane koob külma, vanaema sooja“. Panime välja näituse valmidest.

Näitustel tutvustasime vendade Grimmide ja Hans Christian Anderseni elukäiku ja muinasjutte, Ilmar Tomuski, Lena Lilleste, Mika Keräneni ja Astrid Lindgreni krimijutte, Ellen Niidu, Heiki Vilepi ja Kalju Kanguri luulet. Raamatunäitused olid ka Donald Bissetist, õdedest Nopolatest, Iko Maranist, Janno Põldmast.

Kunstnikest tegime põhjalikuma näituse Siima Škopi ja Viive Noore lasteraamatuillustratsioonide kohta.

Rahvaraamatukogude laagri rahvas külastas suvel meie raamatukogu, kus tutvustasime muuhulgas ka lasteosakonna suviseid näitusi.

Raamatutunnid sidusime oma majas toimuvate näitustega. Mõnes tunnis külastasime lastega ka teenindusosakonna näitusi. Viisime läbi muinasjutuhommikud vendade Grimmide ja Anderseni loomingu, raamatutunnid „Tarkuseraamat valgustab“ ja „Miks mäed purskavad?“. Lapsed külastasid varesetunde, mängisid raamatukogumängu ning meisterdasid vihmapilli ja tuulekella. Muusika-aasta puhul pakkusime välja temaatilised tunnid „Raamatumuusika – kõlab hästi!“, „Raamatumuusika“ ja „Muusikaline lastekirjandus“. Kirjandusmängus osalejad tutvusid krimikirjandusega. Lapsed käisid Tähekeses tunnis, mis oli hea võimalus kutsuda raamatukokku vene keelt kõnelevad lapsed. Aasta lõpus külastasid lapsed jõuluhommikuid.

Toimus üleriigiline etluskonkurss „Ellen Niiduga Midrimaal“, sedakorda oli see viies. Raamatukogus toimus lauamängu „Tunne Tapa valda“ esitlus, mida aitasime läbi viia. Kirjandusmängu õpilasi saatis maakonnas edu. Iga võistluse ja konkursiga kaasneb laste ettevalmistus ja juhendamine, mis on suur ja ajamahukas töö. Kirjandusmängus osalejaid valmistasime ette koos Tapa Gümnaasiumi raamatukoguhoidja Merle Varblasega.

Tegime aasta jooksul koostööd Tapa Gümnaasiumi, lasteaia Pisipõnn ning Tapa Muusika- ja kunstikooli õpetajatega. Tapa valla mängu esitlust aitas läbi viia meie valla kohta palju materjale kogunud Anne Raava. Näitustele tõid laste kunstitöid õpetaja Eve Allsoo, Elle Kivisoo, Lea Oja. Suuremad näitused jõudsid meie majja tänu Eesti Lastekirjanduse Keskusele, kirjastusele Valgus, Aide Leit-Lepmetsale ja Haapsalu Käsitöökeskusele. Aasta esimeses pooles eksponeerisime õpetaja Elle Käosaare õpilaste kunstitöid Viljandi Huvikoolist.

Tegime koostööd Tapa Gümnaasiumi kunstiringi ja folklooriringiga. Midrimaa konkursi õnnestumiseks panid õla alla Tapa vallavalitsus, kirjandusklubi, Tapa Gümnaasium, Tapa kodu käsitööhuvilised, Priit Pärna Animafilmifestivali organisaator ja valla kultuurispetsialist Indrek Jurtšenko.

Otsisime materjale lasteaia ja koolide tähtpäevaüritusteks: vabariigi aastapäev, emadepäev, hõimunädal. Palju sooviti materjale teatrinädala ja jõulukavade koostamiseks. Külastasime ise ka kooli hõimupäeva, kus esines Obinitsa muuseumipedagoog Õie Sarv. Ave osales Koidulauliku luulekonkursi žüriis ja Mae võttis osa Midrimaa žürii tööst Tapa Gümnaasiumis.

2015. aasta lastetöele raamatukogus andis suuna ja kõla juurde muusika-aasta. Raamatutundides tekitasime loetud ja jutustatud lugude juurde helisid raamatukogus leiduvate pillidega. Tegime folklooriringiga vihmapilli ja tuulekella. Otsisime sarnasusi ja erinevusi muinasjutu „Õlekõrs, süsi ja uba“ ja laulu „Uhti-uhti uhkesti“ vahel. Jõuluhommikutel otsisime pitsilisse koekirja kootud noote. Panime välja raamatunäitused „Viiul – tirtsupill“, „Heinast kübar, vildist suss ja räpparist Risto“, „Viive Noore pildimuusika“, „Mängib kuldsel kontrabassil“. Tutvustasime näitustel ka vihmapilli ja tuulekella. Suvised näitused „Rongisõit Midrimaale“ ja „Laulusõnadeveski“ tuletasid meelde Ellen Niidu luuleloomingu seda osa, millest on laulud saanud. Rahvaraamatukogude laagri rahva esituses kõlas ka tuntud „Rongisõidu“ laul.

Oktoobris liitsime kokku muusika-aasta ja raamatukogupäevad ning saime tulemuseks, et raamatumuusika – kõlab hästi.

Tapa Gümnaasiumi 1.–5. klasside õpilastega leidsime raamatutundides „Raamatumuusika – kõlab hästi“, „Raamatumuusika“ ja „Muusikaline lastekirjandus“, et väga paljudes raamatutes kõneldakse muusikast ja ettelooetuna kõlas raamatumuusika samuti hästi. Otsisime raamatute pealkirjadest heliredeli noote. Folklooriringiga meisterdasime vihmapilli ning meelitasime selle pilli ja luuletuste abil vihma välja. Tuulekella helide saatel lugesime tuuleluulet.

Panime mõne raamatu ka helisema. Tapa Muusika- ja Kunstikooli õpilased tervitasid lugejaid raamatukogupäevade puhul mõlemal korrusel eeskavaga Sulev Olli raamatust „Mis mulle meeldib“. Selle raamatu laulud on kirjutanud Tapa linnast pärit muusik ja helilooja Urmas Lattikas. Ühel kontserdil vahetasime elamusi: muusikakooli lapsed mängisid raamatukogus muusikat ning Ere ja

Margit esitasid muusikat sõnas.

Kõikide nende sündmuste taustaks oli värvikas Tapa koolide õpilaste kunstinäitus „See on alles pill”.

Ave ja Margit andsid oma raamatukogus kolleegidele edasi Rakvere, Tallinna ja Tartu koolitustel saadud teavet. Kogemuste tuuri raames toimunud õpipäeval Tapa Linnaraamatukogus tutvustas Margit meie raamatukogu lastetööd. Oli väga vastutusrikas ülesanne pakkuda vabariigi lastetöötajatele midagi uut või teistmoodi, aga õpipäev kujunes tänu headele kolleegidele väga meeleolukaks. Loodetavasti viisid nad kaasa vähemalt mõne hea mõtte lastetööks raamatukogus.

Siia võib veel lisada ühe kokkuvõtte tulemused, mille Margit tegi kevadel 4. klassi viimaseks ühistunniks. Õpetaja Elle Kivisoo ja tema lastega oli olnud nelja aasta jooksul palju koos tegutsemist. Raamatutunde ja muid ühiseid raamatutega seotud koostegemisi sai kirja 47. Oluline enda töö hindamiseks polnud see ürituste arv, vaid sisuline mitmekesisus. Selline väike aruanne näitas, et teeme lastes raamatuhuvi tekitamiseks palju tööd.

Järgnevalt 2015. aasta lastetöö sündmustest pikemalt ja põhjalikumalt.

JAANUAR

Näitusel „Muinasjuturaamatust välja astunud tegelased“ olid väljas suured paberist tehtud muinasjututegelased, mis olid valminud laste ühistöös. Tapa Gümnaasiumi ja Tapa Vene Gümnaasiumi 5.–12. klasside õpilased kunstiõpetaja Eve Allsoo juhendamisel joonistasid muinasjututegelaste pead. Algklasside õpilased tegid jõulukuu raamatuhommikutel neile ostutšekkidest, piletitest ja kommipaberitest riided selga. Tegelased olid välja astunud vendade Grimmide muinasjuturaamatutest.

Kuna oli meisterdatud ka mitu Punamütsikest, otsisimegi **raamatunäitusele „Üks punase mütsiga tüdruk“** selle muinasjutu erinevaid versioone. Meile kõigile hästi tuntud Punamütsikest on kirjaniikud kujutanud väga erinevalt. Ka illustratsioonid on kõik omanäolised. Panime need raamatud välja ja lugeja–vaataja otsustada jäi, milline punase mütsiga tüdruk on kõige punamütsikesem.

Aasta loomaks valiti metssiga. Arvukuse tõttu teevad need loomad kahju nii metsas kui põllul ja valmistavad inimestele muret. See et aasta loom – metssiga – on jõudnud paljudesse aastatetagustesse lugudesse, ei kurvastanud meid sugugi. Panime need lood hoopis **raamatunäitusele „Aasta loom aastatetagustes lugudes“**.

VEEBRUAR

Veebruaris viisime läbi **muinasjututunde**. Alustasime muusika-aastale kohaselt pillide salapärase helidega. Kuulamisel aitasid meid vaikselt olla muinasjutukivikesed. Lugesime ette Ernst Särkava mõtled, kuidas isa lastele lugusid puhus ja tegime vihmapilliga hääli juurde.

Kõnelesime aasta loomast ja raamatutest, kus juttu metsseast. Mängisime läbi Eno Raua loo „Metssea kartulipõld“. Lugesime Juhani Püttsepa mõtisklust „Kompvekid metsseale“. Leidsime, et aasta loom oli pugenud erinevate rahvaste muinasjuttudesse.

Tõime välja põhjused, miks meile meeldivad muinasjutud. Vaatasime kalendri muinasjutupilte ja mõtlesime, millisest kogumikust on pärit pildid. Kogumiku „Eesti muinasjuttude kuldraamat“ sisukord andis meile muinasjuttude jaotuse. Tutvusime Jaak Juske uue raamatu Eesti kuningate, rüütlite ja printsessidega. Vaatasime näitusel olevaid suuri muinasjututegelaste pilte ja leidsime neile juurde sobivad muinasjuturaamatud. Otsisime riulilt vendade Grimmide muinasjutte. Tutvusime vendade elukäiguga muinasjutu vormis. Nende uuest muinasjutukogumikust noppisime välja erinevaid muinasjuttude algusi. Mängisime läbi muinasjutu „Magus puder“.

Otsisime sarnasusi ja erinevusi Grimmide muinasjutu „Õlekõrs, süsi ja uba“ ja eesti rahvajutu „Kust uba endale musta joone sai“ vahel. Nuputasime, mis lauluga need lood sarnanevad. Kuulasime ja laulsime kaasa „Uhti, uhti, uhkesti“ laulu. Mängisime vanarahva oamängu. Võrdlesime „Punamütsikese“ muinasjutu erinevaid versioone, mis oli peategelase korvis, mis sai hundist loo lõpus. Luge-

sime ette helidega Punamütsikese raamatu. Raamatuillustratsioonidest valisime kõige punamütsikesema tegelase.

Raamatutunni lõpus sai igaüks endale värvilisest võlupudelil ammutada omadust, mida ta veel juurde sooviks. Selleks tuli puudutada kas punast, sinist, rohelist või kollast pudelit ja kaaslased olid sel ajal seljaga soovija poole. Kõik need omadused (vastavalt pudeli värvile headus, tarkus, julgus, töökus) on olemas ka headel muinasjututegelastel.

MÄRTS

Selle aasta **kirjandusmängu** teemaks olid lastekrimkad. Viisime võistkondadele läbi neid raamatuid käsitlevad tunnid. Ave tutvustas Astrid Lindgreni ja Mika Keräneni raamatuid, Elly uuris lastega Lena Lilleste raamatuid ja Margit kõneles Ilmar Tomuski raamatutest. Lapsi juhendas ka Tapa Gümnaasiumi raamatukoguhoidja Merle Varblane. Meie lastel läks maakondlikus voorus väga hästi, nad saavutasid 1., 3. ja 4. koha. Võistkond „3.b kriminalistid“ esindas maakonda Tallinnas Rahvusraamatukogus. **Tunnustasime tublisid kirjandusmängu osalejaid** raamatukogus aprillis **rahvusvahelisel lasteraamatupäeval**.

Merle, Ave, Elly ja Margit olid laste tubli juhendamise eest palutud vallavanema tunnustusüritusele. Meie raamatukogu rahvas koostöös Tapa valla kirjandusklubi, vallavalitsuse ja Tapa Gümnaasiumiga viisid läbi **üleriigilise etluskonkursi “Ellen Niiduga Midrimaal”**. Sedakorda oli see viies võistlugemine ja žürii tööd juhtis luuletaja Sulev Oll. Ellen Niit on neli aastat oma lapsepõlvest veetnud ja õppinud Tapal. Tema auks korraldatud etluskonkursi läbis seekord rongisõidu teema. Uhke rongi meisterdasid Tapa Gümnaasiumi kunstiringi õpilased kunstiõpetaja Eve Allsoo juhendamisel. Savist auhinnakruusid ja medalid valmistati Tapa Kodu käsitöötoas. Auhinnakottidele joonistasid Tapa Gümnaasiumi 4.a klassi õpilased Piilupardi ja rongisõitjad, lapsi juhendas õpetaja Elle Kivisoo. Laululapsi juhendas valla kultuurispetsialist Indrek Jurtšenko. Konkursil osalejatel oli tore võimalus vaadata animafilme, mis valmisid Priit Pärna Animafilmifestivali raames toimunud töötubades. Priit Pärn on Tapa kooli vilistlane. Mõlema vanuserühma võidud viisid koju Tartu koolide õpilased.

Märtsikuu näitused viisid meid elevantide maailma. **Näitusel “Maad mööda marssis elevant”** olid väljas pildid sellest, kuidas elevant tahtis jõuda lõunaks sihtkohta. Ja mida kõike ta tee peal nägi! Mustvalgete kunstitööde autorid olid Viljandi Huvikooli kunstiringi õpilased, lapsi juhendas õpetaja Elle Käosaar.

Raamatunäitusega “Londiga elevant Londiste” meenutasime selle kuulsa tegelase välja mõelnud kirjanikku Iko Maranit. Teised kirjanikud on teda meenutanud kui avara meelega ja leebet inimest. Mitme põlvkonna lugejad teavad teda eelkõige kui raamatu “Londiste, õige nimega Vant” kirjaniku.

Raamatunäitus “Sääsest elevant” tutvustas Heiki Vilepi loomingut. Heiki Vilepi luuletuses teeb üks poiss pisikese kriimu pärast sääsest elevanti. Vaevalt et kirjanik ise elus mõne asja pärast sääsest elevanti teeb, aga sõnadest jutte ja luuletusi küll. Lasteraamatuid on tal ilmunud arvukalt ja nendest panimegi kokku näituse.

APRILL

Panime välja **näituse „Andersen – kuningas oma teatris“** kuulsa taani muinasjutuvestja 210. sünniaastapäevaks. Väikese Hans Christiani karmi lapsepõlve aitasid rõõmsamaks muuta tema isa meisterdatud puust nukud. Nendega mängis poiss läbi palju lugusid, aga ennast kujutas ta kuningana. Meie klaaskapinäitusel olid väljas puust nukud ja nendega sai läbi mängida Anderseni tuntud muinasjutte. Samuti oli seal luuletus vares Jaagust, kes tuli Taanimaalt. Näitus jätkus muinasjututoas, kus laste kunstiloominguga tegime kummarduse Anderseni tohutule teatriarmastusele. Viljandi Huvikooli kunstiringi lapsi juhendas õpetaja Elle Käosaar.

„Lumekuninganna“ muinasjutu vares juhatas teed teiste vareste näitusteni. Aprillikuu näitused aitasidki meid paremini tundma õppida vareseid nii looduses kui ka raamatutes.

Nele Moosti raamatus „Kõik on jälle hästi ehk Kuidas vares endale nime sai“ tahtis vares endale kangesti nime. Õnneks on teistel lasteraamatute varestel lihtsamalt läinud. Nad on kas lihtsalt varesed või on lastekirjanikud neile juba uhked nimed külge kirjutanud. Panime **näitusele „Kõik on jälle hästi ehk kuidas lasteraamatuvaresed endale nimed said“** välja raamatud, kus tegutsevadki toredate nimedega varesed. Kõige populaarsemateks osutusid nimed Vaak ja Jaak, aga uudistama tasus tulla ka teisi varesenimesid.

Näitusel „Hapud viinamarjad“ olid väljas valmid „Vares ja rebane“ ning „Rebane ja viinamarjad“. Nendest olid välja nopitud rebase meelitused varesele, et temalt juust kätte saada ning rebase sõnad, miks ta nii väga soovitud viinamarju õieti ei tahagi. Varesed olid meisterdanud Viljandi Huvikooli õpilased, keda juhendas õpetaja Elle Käosaar.

Fotonäitus „Kuidas õppida vaatama?“ oli pühendatud kunstnik ja kirjanik Edgar Valteri 85. sünniaastapäevale. Edgar Valter oli suur loodusesõber, kes leidis mitmed oma raamatute tegelaskujud just looduses ringi kõndides. Oma raamatus "Kuidas õppida vaatama?" õpetab ta lastele kuidas looduses ringi vaadates ka põnevaid tegelasi näha. Just selliseid fotosid loodustegelastest koos lugudega saatsid Eesti Lastekirjanduse Keskuse korraldatud näitusele 1.–4. klasside õpilased. Näitusel võis leida ka Tapa Gümnaasiumi laste töid.

Margit tegi kolleegidele „**Algupärase lastekirjanduse päeva**“ **kokkuvõtte**. Tartus kõneldi teemal "Pinge kohad laste- ja noortekirjanduses".

MAI

Maikuus külastasid Tapa Gümnaasiumi lapsed **varesetunde**. Vaatasime ja lugesime varestest kõnelevaid jutu-, luule- ja tarkuseraamatuid. Imetlesime varese tarkust ja võimet asju meelde jätta. Lugesime vanast „Laste rõõmust“ varese tõlgendust, miks ilmad soojenevad. Tutvusime Katri Schmidt raamatuga "Varesejalakiri". Arutlesime, kas tasub ikka varesele oma valu saata. Otsisime varesejalakirja muustritest, kujutasime varesejalakirjas tähti, moodustasime neist sõnu ja nendest omakorda luulerea. Voltisime, värvisime varesid. Täitsime lugemisülesandeid vareste kohta. Meisterdasime varesid prügikottidest. Saime tuttavaks valge varese, hädavarese ja külmavaresega ning leidsime vastavaid lugusid raamatutest. Lugesime varesele valmi ja meelitussõnu.

Lapsed said kaasa suvelugemise **soovitusnimekirjad „Loe oma rõõmuks“**. Sel aastal lisasime raamatute pealkirjade ette ruudukese. Juba loetud raamatu ruudukese värvisid lapsed punaseks ja suvel loetava raamatu ruudukese rohelisteks. Soovi korral võisid lapsed sügisel oma õpetajale näidata, kui suveroheliseks värvus ruudurida nende soovitusnimekirja lehel. Samuti lisasime tühje ridu, et laps saaks kirja panna ka need suvel loetud raamatud, mida selles nimekirjas polnud.

ERÜ lasteteeninduse toimikond algatas mõtte korraldada Eestimaa raamatukogudes **kogemuste tuur**. Kevadel tulid lasteraamatukogutöötajad külla meie majja. Margit tutvustas kolleegidele meie lastetööd. Vaatasime, kuidas seome näitused ja raamatuüritused. Tegime koos läbi meretunni. Tutvusime lindude tunni, varesetunni, muinasjututunni käiguga. Kõnelesime kohtumistest kirjanike ja kunstnikega ning tööst enne seda, kui külalised meie majja tulevad. Tänu headele ja rõõmsameelsele kolleegidele oli tõine ja meeleolukas päev.

JUUNI

Suveks panime eraldi välja suvelugemise **soovitusnimekirja „Loe oma rõõmuks“ raamatud**. Seal käisid lapsed terve suve jooksul raamatuid valimas. Väljapanekule lisasid suvist meeleolu Tapa Gümnaasiumi õpilaste kunstitööd. Lapsi juhendas õpetaja Eve Allsoo.

Raamatunäitus „Et lapsed oleksid õnnelikud“ oli pühendatud raamatukunstnik Siima Škopi 95. sünnipäevale. Kunstnik oli alati rõõmus, kui ta sai lastele joonistada nii, et lapsed oleksid õnnelikud. Siima Škopi imeilusaid raamatupilte on imetlenud mitu põlvkonda lapsi.

Raamatunäitus „Kõnelused tiigriga“ kõneles Donald Bissetist kui inglise televisiooninäitlejast, kunstnikust ning lastekirjanikust. Augusti lõpus tähistati tema 105. sünniaastapäeva. Näitusepildidel olnud tiigrid ei söönud liha, vaid neile maitsesid sõnad ja meeldisid muinasjutud. Küllap leidsid nad

meelepärast Donald Bisseti raamatutest, kus autor on pannud elama ja tegutsema kõik meid ümbritseva.

JUULI–AUGUST

Näituselt „Rongisõit Midrimaale“ sai lugeda, kuidas valmis tuntud „Rongisõidu“ laul. Sõnade autor on Ellen Niit. Midrimaale sõidu tarvis ehitasi rongi Tapa Gümnaasiumi kunstiringi õpilased õpetaja Eve Allsoo juhendamisel. Reisijaid joonistasid Tapa Gümnaasiumi 4.a klassi õpilased õpetaja Elle Kivisoo juhendamisel.

Suve teine pool rõõmustas meid tirtsude ja ritsikate lauluga. Kas nad laulavad või mängivad viiulit? Just niimoodi viulit mängides on ju rohutirtsu kujutatud paljudes lasteraamatutes. Need kogusimegi muusika-aasta suvisele **raamatunäitusele „Viul – tirtsupill“**, kust sai rohkem teada ka viiuli kohta. Sest viul – see on alles pill, et kuulab lind ja kuulab lill ...

„Lauluveski“ laulik sisaldab palju ilusaid Arne Oidi lastelaule. Enamus kogumiku laulutekste on kirjutanud Ellen Niit. Väga paljud kirjaniku luuletused on lisaks mõnusale raamatust lugemisele ka hästi lauldavad. Ellen Niit on töötanud nagu tõeline **laulusõnadeveski**. Samanimeline **väljapanek** koosneski luuletustest, millest on hiljem tuntud lastelaulud saanud. Kui tuli tuttav ette, võis julgelt kaasa laulda.

Ka rahvaraamatukogude suvelaagri rahvas külastas meie maja, sai nende näitustega tuttavaks ja laulis ühiselt „Rongisõidu“ laulu. Tõdesime, et muusika raamatukogus – kõlas hästi!

SEPTEMBER

Kuna oleme Tapa Gümnaasiumi algklassidega olnud tihedas koostöös, siis muutused puudutavad ka meid. Õpetajad koondusid astmeti õppetoolide koosseisu. I kooliastmega jätkus töö samas vormis. Lisaks I kooliastme õppetooli sügisesele koosolekule ja plaanide tutvustamisele vestles Margit ka II õppetooli (4.–6. klass) koordinaatoriga, kelle sooviks oli kaasata sel aastal ka 5. klass.

5. klassile oleme varemgi tunde teinud, aga sel aastal oli see süsteemsem ehk siis ootasime neid erinevatesse teematundidesse kahel korral kuni jõuluvaheajani ja järgmisel aastal ka kahel korral kuni suvevaheajani.

Ave ja Margit tegid kolleegidele ülevaate Eesti Lastekirjanduse Keskuses toimunud kogemuste tuuri huvitavast õpipäevast. Kogemusi jagasid Tallinnas Anneli Kengsepp, Anne Kõrge ja teised keskuse töötajad.

Kooliaasta alguse puhul heitsime pilgu teatmeteoste ajalukku ja ka tänapäeva. Meil oli üleval **näitus „Valguse väikesed vaikelud“**. Kirjastuse Valgus nõukogude perioodi populaarteaduslikku kirjandust illustreeriti sageli kunstnike abiga, sest värvusfotograafia oli tol ajal algeline. Kõik näitusel välja pandud teosed olid trükis avaldatud, ent näitusel oli huvilistel võimalus vaadata originaalteoseid, mis on aastaid olnud hoiul kirjastuses Valgus. Tahvlid olid nagu väikesed vaikelud, mille tulem oli elav ja ilus.

Kui muinasjututoa näitusel olid väljas kirjastuse Valgus vanemad teatmeteosed ja nende originaalilustratsioonid, siis **raamatunäitusele „Miks mäed purskavad?“** panime välja kirjastuse uuemad teatmeteosed lastele. Noppisime sealt välja tarkused vulkaanide kohta. Põikasime ka Islandile, kus trollidel on oma nägemus, miks mäed purskavad.

Viisime läbi ka **teematunni vulkaanide kohta**, milles tutvusime vastavasisuliste raamatutega. Uurisime mänguliste võtete abil maakera siseehitust, selgitasime laava ja magma mõisteid.

Teematunnis „Tarkuseraamat valgustab“ võrdlesime teatmeteoste ja juturaamatute illustratsioone ja tekste. Vaatlesime Kirjastuse Valgus teatmeteoste originaalilustratsioone. Võrdlesime kartulite, karusmarjade ja kalade pilte teatmeteoste näitusepiltidel ja juturaamatutes. Joonistasime kalade emotsioone.

Sinikka ja Tiina Nopola on Soomes tuntud lastekirjanikud. Nende kõige tuntumaid tegelasi tutvustasime **raamatunäitusel „Heinast kübar, vildist suss ja räpparist Risto“**. Risto harrastus –

trummimäng – ei meeldinud küll naabritele, kuid oli muusika-aasta puhul igati tervitatav ja äge tegevus.

Raamatukogumängu mängis kolm esimest klassi. Liikusime raamatukogus Väikese Jopega Heli Illipe-Sootaki samanimelisest raamatust. Saime teada, mida raamatukogus teha saab, kuidas saada lugejaks, hoida oma lugejapiletit ja raamatuid, laenata ja tagastada raamatukogust raamatuid.

OKTOOBER

Kevade lõpul valmis Tapa Gümnaasiumi õpetaja Elle Kivisoo ja Anne Raava eestvedamisel ning õpilaste kaasabil tore kogupere **lauamäng „Tunne Tapa valda“**. Lauamäng tutvustab Tapa valla loodus- ja kultuuriväärtusi.

Esitluse viisime läbi raamatukogus, kus 5.a klassi õpilased mängisid Tapa valla mängu saamisloo mängu. Selle käigus tänasid Elle ja Anne kõiki, kes mängu valmimisele öla alla panid. Ka meie raamatukogus on see lauamäng olemas, et täiendada oma teadmisi koduvalla loodus- ja kultuuriobjektide kohta.

Tapa Gümnaasiumi hõimupäevaks otsisime ja saatsime raamatuid kooli. Külastasime ka üritust, kus Setomaast ja sealsest kultuurist kõneles Obinita muuseumipedagoog Õie Sarv.

Muusika-aasta sündmused kulmineerusid oktoobris. Panime välja Tapa koolide õpilaste piltidest **näituse „See on alles pill!“**, millel oli kujutatud erinevaid muusikainstrumente. Õpilasi juhendas kunstiõpetaja Eve Allsoo. Väljas olid ka raamatud muusikast, laulmisest ja pillidest.

Kasutasime muusika-aastal ka meie raamatukogus olemasolevaid pille. Tutvustasime **näitusel vihmapiilli**, kust leidis ka selle meisterdamise õpetuse. Tšiili inkad uskusid, et vihmapiilli abil saab vihma välja kutsuda. Kui ka vihma ei õnnestu pillil mängides välja meelitada, siis salapäraseid helisid tekitab küll. Meie kasutasime vihmapiilli raamatunäitusele vihmajuttude ja -luuletuste välja meelitamiseks.

Tapa Gümnaasiumi algklasside folklooriringi lapsed ja õpetaja käisid meil ka **vihmapilli meisterdamas**. Kasutasime oma pille luuletuste lugemisel helide tekitamiseks.

Kunstnik Viive Noor tähistas muusika-aastal oma juubelisünnipäeva. Tema illustreeritud raamatuid vaadates võib kuulda pildimuusikat. Tema piltidel mängis haikala pilli, konn tahtis saada eurolauljaks, tantsisid kadrid–mardid ja Viive lemmikud – mängukarud – põristasid tema sünnipäeva auks trummi. Vaatasime raamatunäitusel kunstniku illustratsioone ja kuulasime **Viive Noore pildimuusikat**.

Raamatunäitus „Mängib kuldsel kontrabassil“ tutvustas Kalju Kanguri lasteluulet, milles on juttu ka pillidest. Näituselt sai rohkem teada ka kontrabassi kohta.

Raamatumuusika – kõlab hästi! Sellise pealkirjaga raamatutunde viisime läbi 2. ja 3. klassi õpilastele. Tutvustasime vihmapiilliga ja tekitasime sellega salapäraseid helisid. Kes õppisid pilli mängima, lisasid paberist pillimängija kujutise stendile orkestri koosseisu. Kes laulsid ansamblis, lisasid laulja kujutise suure koori koosseisu. Tutvustasime raamatuid, milles juttu muusikast. Raamatud olid jagatud heliredeli nootide järgi seitsmesse rühma. Meie linnast pärit muusiku ja helilooja Urmas Lattikase laule võis leida Sulev Olli luuleraamatust "Mis mulle meeldib". Kuulasime, millistest pillidest oli raamatute katkendites juttu. Mõtisklesime vaikuse tähtsusest meie elus ja raamatus „Õrnad kõrvad“. Otsisime piltidelt erinevusi, millises kodus elasid muusikud ja millises mitte. Tutvustasime lauljaid, kes on kirjutanud lasteraamatuid. Valisime näitusepiltide juurde sobivaid raamatuid. Jaotasime raamatuid selle järgi, mis pillidest seal juttu oli ja koostasime mininäituseid. Jutustasime Aino Perviku lugu "Klaver, kes tahtis olla hobune".

Raamatutunnis „Muusikaline lastekirjandus“ tutvusid 4. klassi õpilased ettelugemisvõistluse nimekirja raamatutega. Võistlejad lugesid klassile ette muusikast kõneleva raamatukatkendi. 3-minutilise üllatusena raamatukoguhoidjale kõlas katkend Aino Perviku raamatust „Presidendi lood“. Loetud katkendite põhjal hääletasime, millise bändi liige tahaks keegi olla. Kõnelesime muusika tegemisest ja kuulamisest kortermajades.

Raamatumuusika tundides 5. klassidele otsisid lapsed näitustelt vastuseid muusikaliste küsimuste kohta. Töö raamatutega toimus seitsmes heliredeli noodi rühmas. Uurisime teatmeteosest Pisa torni kohta ja leidsime, mis on ühist sel tornil ja heliredelil. Tutvusime uuema lastekirjandusega ja noppisime sealt välja raamatud, milles juttu muusikast. Koostasime neist väikese näituse. Otsisime raamatute pealkirjadest heliredeli noote.

Tapa Muusika- ja Kunstikooli muusikaosakonna õpilased tervitasid meie lugejaid mõlemal korrusel kontserdiga. Kõlasid luuletused ja laulud raamatust "**Mis mulle meeldib**". Luuletuste autor on kirjanik Sulev Oll ja laulud kirjutab meie linnast pärit pianist ja helilooja Urmas Lattikas. Lapsi õpetasid õpetajad Svetlana Kuusik ja Evely Traublum. Kontserdiga ühendasime muusika-aasta ja raamatukogupäevad ning veendusime, et muusika raamatukogus kõlas hästi!

Raamatukogus toimus ka **Tapa Muusikakooli õpilaste kontsert** muusika-aasta ja raamatukogupäevade tähistamiseks. Õpilaste muusikapalade vahele lugesime ette muusikast kõnelevaid muhe-
daid tekste.

NOVEMBER

Muusika-aasta puhul panime välja **näituse tuulekellast**. Seal oli juures õpetus, kuidas tuulekella ise kodus meisterdada ning ka lood ja luuletused tuulest.

Tuulekellatunnis kõnelesime Tapa Gümnaasiumi folklooriringi õpilastega tuulekellast kui hea energia ligimeelitajast ja ruumi tasakaalustajast, õues aga tugevneva tuule märguandjast. Meisterdasime ise ka lastega tuulekella, et selle heli meid toas saaks rõõmustada ja häid asju ligi tõmmata. Kasutasime heli tekitajatena võtmeid, naelu, kruvisid, pildiriputamiskonkse. Lugesime ka luuletusi ning tekitasime tuulekellaga heli juurde.

Näitusega „**Lotte leiutaja**“ pidasime meeles Janno Põldma 65. sünnipäeva. Janno Põldma on üles filminud palju joonisfilme, kirjutanud mitmeid raamatuid, aga kõige enam laste tänu, au ja kuulsust ning auhindu on ta välja teeninud Lotte lugudega. Näitusel olid väljas lood, kuidas Lotte filmid valmisid, Leiutajateküla elanike maskid ja õppekirjandus.

Tapa Vene Põhikooli 1. klasside õpilastele viisime läbi **Tähekeste tunni**, kus andsime üle lasteajakirja toimetuse kingituse. Iga laps sai kaasa ajakirja „Täheke“ venekeelse numbri. Saime tuttavaks ka raamatukogu kasutamise võimaluste ja reeglitega. Tutvusime raamatutegelastega. Sipsikul oli kotitäis hästi hoitud raamatuid, rõõvel Rumcajsi kotis olid katkised ja määrdunud raamatud. Otsisime riiulilt jutu-, luule- ja tarkuseraamatuid. Muinasjututoas lugesime vahvat raamatut ninasarviku vajalikkusest igas kodus. Lapsed said võrrelda ja lugeda sama raamatut eesti ja vene keeles ning leida ise riiulilt raamatuid.

DETSEMBER

Väljas olid Haapsalu kunstniku Aide Leit-Lepmetsa näitus „**Pitsilised lood**“. Tema piltide tegelased hõljusid pilvedel, unistasid õunapuu all, seilasid merel, mõnulesid värske ajalehe ja kohvitassi taga. Tema töödes on tähtis roll pitsidel, mis muutsid meeleolu õhuliseks, kergeks ja jõululiseks. Kasutatud oli kunstniku sõprade kootud Haapsalu salli- ja äärepitse, aga ka poest ostetud pitse. Aide Leit-Lepmetsa piltidel on oma lugu, mille alguse ja lõpu sai näituse külastaja ise välja mõelda.

Lisaks panime välja **näituse Haapsalu Käsitööseltsi osavate meistrite töödest**. Väljas olid Haapsalu räät, sallid, sokid, padi, prossid, magnetid ja raamatud Haapsalu salli kohta. Villased pitskoelised rätikud ja sallid on olnud juba mitu aastasada Haapsalu käsitöömeistrite uhkuseks.

Lisasime ka **raamatunäituse** külmades ja soojades toonides. Kui pakane hakkab meie näppe ja varbaid kimbutama, aitavad selle vastu käpikud ja sokid. Kõige parem, kui vanaema tehtud.

Talvel on mõlemad Suured Pitsikudujad. **Pakane koob külma, vanaema sooja**. Nendest kahest pitsikudujast kõneleski meie raamatunäitus.

Viisime läbi **jõuluhommikud** Tapa Gümnaasiumi õpilastele. Laual olid pika linikuna väljas raamatud, kust otsisime pitsilisi asju ja meisterdamisvõtteid. Ühe klassiga vaatasime, kuidas laua kaunis-

tamisel kasutada pitsilisi tordipabereid ja üks klass sai kaasa pühademeeleolus tikuleibade valmistamise õpetuse. Lugesime Kalju Saaberi lugu „Pitsikuduja“ ja mõistatasime, kes on need kaks pitsikudujat. Vaatasime heegeldatud rätikupitsi ja kõnelesime, kelle kodunt võib leida heegeldatud äärepitse ja kes need teinud on. Lugesime Olivia Saare luuletust „Vanaema pitsid“. Uurisime uuest raamatust, kuidas Pettson väikesena oma soove jõuluvanale edastas. Soovisime salamisi oma jõulusoove. Külastasime teenindusosakonna jõulupostkaartide näitust. Otsisime kunstinäitusest, mida on pildidel kujutatud pitsilisena. Leidsime ka kass Findusele sobiva jõulumeeleolu pildi. Vaatasime ja jutustasime Astrid Lindgreni ja Ilon Wiklandi raamatute jõululugusid. Uurisime kirjanikule ja kunstnikule kingituseks kootud Haapsalu sallide mustrikirja. Samuti leidsime salli mustrikirjast noodikirja. Vaatlesime raamatust ämbliku pitsikudumise oskust ja rääkisime loo Brugge pitsikudujast. Muinasjutu „Brugge pitsipunuja“ käigus saime teada ja vaatasime, milliseid töövahendeid peab kasutama niplispitsi valmistamiseks. Iga klass kujundas pitsilise lauapildi, et soovida järgmisele klassile rõõmsat jõuluaega.

Viimase pildiga võisime ka endale rahulikku jõuluootamise aega soovida, sest aasta oli olnud tegus ja sündmusterikas. Muusika-aasta lisas tegemistele palju kõla ning veendusime, et muusika raamatukogus ja raamatumuusika kõlas tõesti hästi.

4.4.4 Laste üritused. Tabel 10

Tabelisse on kirja pandud ürituste pealkiri ja väga üldiselt sisu. Tegevused ja raamatud on klassiti olnud erinevad ning nendest on põhjalikumalt kirjutatud aruande sisulises osas. Osalejate arvus on ära toodud lapsed (L) ja täiskasvanud (T).

Ürituse nimi/sisu	Sihtrühm	Osalejate arv
Muinasjututund/ Vendade Grimmide muinasjutud. Metssealood	TG 1.b	L 19 T 1
Muinasjututund/ Vendade Grimmide muinasjutud. Metsealood	TG 1.a	L 17 T 1
Muinasjututund/ Vendade Grimmide muinasjutud. Metssealood	TG 2.b	L 20 T 1
Mängime kirjandusmängu/ Mika Keräneni ja Astrid Lindgreni raamatud	TG 3.b, 4.a ja 4.b võistkonnad	L 3+3+3
Mängime kirjandusmängu/ Lena Lilleste raamatud	TG 3.b, 4.a ja 4.b võistkonnad	L 3+3+3
Mängime kirjandusmängu/ Ilmar Tomuski raamatud	TG 3.b, 4.a ja 4.b võistkonnad	L 3+3+3
Ellen Niiduga Midrimaal/ Üleriigiline etluskonkurss	1.–6. klasside õpilased üle Eesti	L 29 T 65
Rahvusvaheline lasteraamatupäev/ Kirjandusmängul osalejate tunnustamine ja tänamine	TG 3. klass	L 8
Varesetund/ Jutu-, luule-, tarkuseraamatute varesed	TG 3.a	L 20 T 1
Varesetund/ Jutu-, luule-, tarkuseraamatute varesed	TG 1.c	L 8 T 1
Varesetund/ Jutu-, luule-, tarkuseraamatute varesed	TG 2.c	L 7 T 1
Varesetund/ Jutu-, luule-, tarkuseraamatute varesed	TG 2.b	L 20 T 1
Varesetund/ Jutu-, luule-, tarkuseraamatute varesed	TG 4.a	L 19

		T 1
Varesetund/ Jutu-, luule-, tarkuseraamatute varesed	TG 4.c	L 4 T 1
Varesetund/ Jutu-, luule-, tarkuseraamatute varesed	TG 4.b	L 20 T 1
Varesetund/ Jutu-, luule-, tarkuseraamatute varesed	TG 2.a	L 16 T 1
Varesetund/ Jutu-, luule-, tarkuseraamatute varesed	TG 3.b	L 18 T 1
Varesetund/ Jutu-, luule-, tarkuseraamatute varesed	TG 1.b	L 20 T 1
Varesetund/ Jutu-, luule-, tarkuseraamatute varesed	TG 1.a	L 17 T 1
Tarkuseraamat valgustab/ Teatmeteosed. Teatmeteoste ja juturaamatute illustratsioonide ja tekstide võrdlus	TG 3.b	L 19 T 1
Raamatukogumäng/ Raamatukogu kasutamise võimalusi tutvustav mäng	TG 1.c	L 8 T 1
Raamatukogumäng/ Raamatukogu kasutamise võimalusi tutvustav mäng	TG 1.a	L 20 T 2
Raamatukogumäng/ Raamatukogu kasutamise võimalusi tutvustav mäng	TG 1.b	L 22 T 1
Miks mäed purskavad?/ Vulkaanid	TG 4.c	L 13 T 1
Raamatumuusika – kõlab hästi!/ Muusika lasteraamatutes	TG 3.a ja 3.c	L 25 T 2
Tunne Tapa valda/ Tapa valla lauamängu esitlus	TG 5.a, 5.b, 3.a ja mängu valmimisega seotud inimesed	L 16 T 16
Raamatumuusika – kõlab hästi!/ Muusika lasteraamatutes	TG 3.b	L 19 T 1
Raamatumuusika – kõlab hästi!/ Muusika lasteraamatutes	TG 2.a	L 16 T 1
Raamatumuusika – kõlab hästi!/ Muusika lasteraamatutes	TG 2.b	L 19 T 1
Raamatumuusika – kõlab hästi!/ Muusika lasteraamatutes	TG 2.c	L 6 T 1
Muusikaline lastekirjandus/ Ettelugemisvõistluse raamatute tund	TG 4.c	L 12 T 1
Muusikaline lastekirjandus/ Ettelugemisvõistluse raamatute tund	TG 4.b	L 19 T 1
Muusikaline lastekirjandus/ Ettelugemisvõistluse raamatute tund	TG 4.a	L 20 T 1
Raamatumuusika/ Muusika põhikooli õpilaste raamatutes	TG 5.a	L 21 T 1
Raamatumuusika/ Muusika põhikooli õpilaste raamatutes	TG 5.c	L 6 T 1
Raamatumuusika/ Muusika põhikooli õpilaste raamatutes	TG 5.b	L 19 T 1

Mis mulle meeldib/ Raamatukogupäevadeks muusikaline ja luuleline tervitus meie lugejatele Sulev Olli raamatust „Mis mulle meeldib“	Lapsed ja täiskasvanud, meie maja lugejad	L 32 T 16
Vahetame elamusi/ Muusikakooli õpilased esitasid meie majas muusikat ja meie lugesime vahepalasid muusikast	Muusikahuvilised lapsed ja nende vanemad	L 35 T 30
Vihmapillitund/ Vihmapilli meisterdamine, vihmaroomad	TG folklooriring	L 9 T 1
Tähekeese tund/ Raamatukogu tutvustav tund. Ajakirja venekeelse numbri kinkimine lastele	TVP 1.a ja 1.b	L 23 T 2
Tuulekellatund/ Tuulekella meisterdamine, tuuleluule	TG folklooriring	L 10 T 1
Jõuluhommik/ Pitsilised jõululood. Jõuluraamatud	TG 1.b	L 20 T 1
Jõuluhommik/ Pitsilised jõululood. Jõuluraamatud	TG 2.b	L 18 T 1
Jõuluhommik/ Pitsilised jõululood. Jõuluraamatud	TG 3.c	L 7 T 1
Jõuluhommik/ Pitsilised jõululood. Jõuluraamatud	TG 4.c	L 12 T 1
Jõuluhommik/ Pitsilised jõululood. Jõuluraamatud	TG 1.a	L 16 T 1
Jõuluhommik/ Pitsilised jõululood. Jõuluraamatud	TG 2.a	L 17 T 1
Jõuluhommik/ Pitsilised jõululood. Jõuluraamatud	TG 3.b	L 18 T 1
Jõuluhommik/ Pitsilised jõululood. Jõuluraamatud	TG 4.a	L 18 T 1
Jõuluhommik/ Pitsilised jõululood. Jõuluraamatud	TG 4.b	L 16 T 1
Jõuluhommik/ Pitsilised jõululood. Jõuluraamatud	TG 1.c	L 9 T 1
Jõuluhommik/ Pitsilised jõululood. Jõuluraamatud	TG 2.c	L 7 T 1
Pitsiline jõuluhommik/ Belgia Brygge linna pitsimeistrid, flaami muinasjutt, niplispits. Jõuluraamatud, uued raamatud.	TG 5.b	L 20 T 1
Pitsiline jõuluhommik/ Belgia Brygge linna pitsimeistrid, flaami muinasjutt, niplispits. Jõuluraamatud, uued raamatud.	TG 5.a	L 19 T 1

4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused

Koduteeninduse rakendamine on planeerimisel (2016) – see saab toimuma koostöös valla sotsiaalosakonnaga. Seni oleme erivajadustega inimestele raamatuid laenutatud sotsiaaltöötaja/avahooldaja vahendusel.

4.6 Raamatukogu kultuurikeskusena

Väikeses kogukonnas on kultuuri- ja haridusasutused ikka omavahel tihedalt seotud. Oleme üksteisele väga vajalikud. Lasteaia ja kooliga on viljakas koostöö. Margiti raamatutunnid on algklasside seas nii populaarsed, et nad ei raatsi ühestki pakkumisest loobuda. Nii nad teevadki õppeaasta jook-sul raamatukogule mitu ringi peale. Margit on nii huvitav esineja, et teda käisid kuulamas ka laste-raamatukogutöötajad üle Eesti (ERÜ lasteteeninduse toimkonna algatatud nn. „kogemustetuuri“ esimene peatus oli Tapal).

Ka lasteaiarühmad on tublid laenutajad ja raamatukogu külastajad. Uuemat pedagoogilist kirjandust käis Ave lasteaiadepetajatele kohapeal tutvustamas.

Koostöö toimib muuseumiga, vallaga, kultuurimajaga, muusika- ja kunstikooliga. Muusikakooli lapsed on raamatukogus mitu toredat esinemist teinud – oli ju muusika-aasta!

Raamatukogu on kujunenud tõepoolest kogukonna „elutoaks“: Tapa näitering esitas raamatukogus katkendi oma vastvalminud etendusest (isu äratamiseks), siin toimusid vallavalitsuse kohtumised linnaelanikega, samuti kaks kaitseväe teavitusüritust.

Oma Soome koostööpartnerite ja sõpradega kohtusime suvel Akaas (Kersti ja Ere käisid külas) ning kavandasime suures plaanis järgmise suve üritusi Tapal (Tapa linn – 90, Tapa ja Jäneda raamatuko-gu – 95).

Raamatukogu üritused on nii või teisiti kirjandusega seotud: etlusevõistlus „Ellen Niiduga Midrimaal“, kohtumised kirjanikega, tõlkijaga, omakandi spordikuulsuse Matti Jõgiga (ühtlasi ka vastilmunud raamatu esitus). Toimus ka raamatuseljaluuale konkurss, mis osutus vägagi menukaks ettevõtmiseks.

Raamatunäituste ja -väljapanekute teemadering on suur: kirjanike sünnipäevad (Eduard Vilde, Ernst Enno, Albert Uustulnd), kodukandile olulised inimesed (Harri Allandi, Edgar Kask, Artur Rinne), muusika-aasta, rahvakalendri tähtpäevad jms.

Meie kõige huvilisemad üritustel käijad on tegusad pensionärid (ilmselt on see nii mujalgi), sest neil on huvi, tahtmist ja aega. Teine sihtgrupp on lapsed (põhiliselt algklassid). Loomulikult oleme rõõmsad igas vanuses klientide üle.

Raamatukogu kunstigalerii on endiselt toimiv. Möödunud aastal toimus üks foto- ja kuus kunstinäi-tust. Sellest on väga suur rõõm, sest inimesed käivad ekstra näitusi vaatamas ning Tapa Gümnaa-siumi kunstiõpetaja Eve Allsoo annab oma õpilastele iseseisvaid töid seoses kunstinäitustega.

Meie põhilised koostööpartnerid on:

- Tapa Gümnaasium,
- Lasteaiad Pisipõnn ja Vikerkaar,
- Tapa Muusika- ja Kunstikool,
- Tapa Muuseum (saame näituste tarbeks materjali, samas pakume oma fondidest täiendust muuseumi ekspositsioonidele),
- Tapa Vallavalitsus (esindusüritustel on vallavanema tugi alati olemas ning transpordiprobleemid saavad lahendatud),
- Tapa Kultuurikoda,
- ELK (Viive Noor vahendab kunstinäitusi),
- Akaa kunstiühendus Soomest
- Akaa raamatukogu.

Tabel 13

Raamatukogu nimi	Näitused/virtuaalnäitused, väljapanekud	Üritused	Üritustel osale-nute arv
	63	77	2 366

Üritused:

- **Üleriigiline laste etluskonkurss "Ellen Niiduga Midrimaal"** toimus viiendat korda
Et seekordne Midrimaa luulevõistlus tuleb rongiteemaline, see oli meil selge juba kaks aastat tagasi. Kuidagi lihtsalt kujunes nii, et päris esimesel etlusevõistlusel justkui polnudki sellist „luulepõhist“ teemat. Rõhk oligi rohkem sellel, et tutvustada neid seoseid, mis Ellen Niidul Tapaga olid. Järgmisel aastal tuli mängu „luulepisik“, väike krõlli moodi tegelane, siis tulid mängu karud („Karud saavad aru“), kuningas („Väike kuningajutt“) ning siis oli selge, et lahti läheb „Rongisõit“.
Selline teemade kasutamine annab üritusele teistsuguse mõõtme. Ei ole tegemist lihtsalt luuletuste võistlusega, vaid kõik asjad on omavahel seotud, ka meelelahutuslik osa on teemakohane, samuti kingitused esinejatele-lastele. Kõik esinejad saavad alati mingi pisikesse kingituse ja tänukirja, sest nagu me alati võistluse lõppedes ütleme – KÜLL OLEKS KAHJU, KUI KEEGI TEIST OLEKS TÄNA TULEMATA JÄÄNUD.
- **Külas on kirjanik, kirjanduskriitik, tõlkija Maimu Berg**
Ääretult sümpaatne kirjandusõhtu. Muuhulgas korraldas Maimu Berg publikule viktoriini „Eesti naised kirjanduses“. Ei olnud see nii lihtne midagi! Kui oleksime saanud grupitööd teha, siis oleksime ilmselt kõigile küsimustele õigesti vastanud, kuid nüüd pidi igaüks enda eest väljas olema.
- **Raamatu "Dekaad – kümme aastat NATO ja Euroopa Liidus" esitlus**
Kristiina Ojulandi raamatuesitlus.
- **Vestlusõhtu Põhjamaade kirjanduse tõlkija ja raamatutoimetaja Kadi-Riin Haasmaga**
Kadi-Riin meenutas, et tema huvi rootsi keele vastu sai väga innustava müksu hetkest, kui ta Tallinnas ühel vihmasel päeval bussi ootas ning paariks hetkeks seisatas tema kõrval Astrid Lindgren. Huvi ja armastus rootsi keele ja kirjanduse vastu on realiseerunud tõlketöodes. Rootsi krimikirjandusel lugejatepuudust pole!
- **Rõõm ja rahulolu, on see privileeg või normaalsus**
Kas rõõm ja õnn on väljavalitute privileeg või suudab ka tavainimene sellist hingeseisundit igapäevaselt saavutada. Igatahes andis lektor Heidi Antons meile küllaldaselt lootust ning hulgaliselt praktilisi näpunäiteid, kuidas ise ennast aidata.
- **Tiibeti muljed**
Tapa Gümnaasiumi õpetaja Elle Kivisoo reisimuljed väärisksid omaette raamatut. See reis oli täis ootamatusi, üllatusi, ekstreemsusi, et pärast sellist läbielamist sa kas leiad või kaotad hingerahu.
- **Matti Jõgi – kolmekordne maailmameister**
Matti Jõgi on Tapalt pärit laskesportlane (liikuva märgi laskmine). Kuna trükist ilmus Ville Oengo raamat „Matti Jõgi. Kolmekordne maailmameister“, siis toimus kunagises kodulinnas raamatuesitlus ja kohtumine sportlasega.
- **Raamatuseljaluule võistlus**
Raamatuseljaluuleks (ingl k *book spine poetry*) nimetatakse fotot, millel virna laotud raamatute selgadel olevatest sõnadest moodustub luuletus. Idee autor on Ameerika kunstnik Nina Katchadourian.

Tapa Linnaraamatukogu poolt korraldatud raamatuseljaluule võistlusele saabus 82 luuletust 41 luuletajalt. Osalesid terve Aravete Keskkooli 1. klass 16 õpilasega, 2 vanemat koolilast ning 23 täiskasvanut. Esindatud oli 9 erinevat maakonda.

Žüriiliikmeteks olid Kersti, Ere, Elly, Margit, Aime, Rita, Sigurd ja Ave.

Kunstinäitused:

- **Nahast piltvaibad.** Mall Metsa autorinäitus
„Mu nahatööd on alati olnud värvikad, ei mingit naturaalselt pruuni, ma lihtsalt ei saa värvi- ta“ – nii on kunstnik oma töid tutvustades öelnud. Oma elu jooksul on kunstnik teinud arvu- tul hulgal kõikvõimalikke nahkesemeid, aga tema lemmikteemaks on ikka olnud nahkvai- bad. Oma vaipadel kasutab ta tihti erinevaid märke ja sümboloid – peremärgid, ruunimärgid, rahvakalendrimärgid, maagilised nõiamärgid, üldmõistetavad sümbolid – ning seda kõike ikka selleks, et vaipadele väge juurde anda.
- **Valguse väikesed vaikelud**
Kirjastuse Valgus nõukogude perioodi populaarteaduslikku kirjandust illustreeriti sageli kunstnike abiga, sest värvusfotograafia oli tol ajal algeline. Illustratsioone tegid Dagmar- Viive Paalamäe, Väino Tõnisson, Lütüdia Vallimäe-Mark jt. Viljakaim raamatuillustraator on olnud Heldur Viires, kelle värvitahvlid annavad tunnistust detailseid oskusi nõudvast peenest kunstnikutööst. Kõik näitusel väljas olnud teosed on trüki avaldatud, ent näitusel oli huvilistel võimalus vaadata originaalteoseid, mis on aastaid olnud hoiul kirjastuses Val- gus. Tahvlid on nagu väikesed vaikelud, mille tulem on elav ja ilus.
- **Mildeberg. Mildeberg**
Tuntud kunstnikud Jüri ja Piret Mildeberg tutvustasid end seekord veidi tavatust küljest – näitusel olid väljas Jüri Mildebergi loodud kolmemõõtmelised kunstiteosed–objektid ning Piret Mildebergi tehtud fotod abikaasa Jüri nikerdatud olenditest.
- **Roheline ja punane**
Kadi Kurema on graafik, kes tuntud sügavtrükitehnikas teostatud väikegraafika poolest. Viimastel aastatel illustreerinud mitmeid lasteraamatuid ja ajakirja „Täheke“. Huvist illust- ratsiooni vastu on sündinud graafikasari „Muinasjutud“ (moodustab näituse punase osa) ja „Park“ (roheline osa). „Roheline ja punane“ oli näitus elu vaheldusrikkusest, kus vastand- värvused segunevad rõõmsaks kirjjuks pildiks.
- **It's Always Tea-Time / Kogu aeg on teeag**
2015. aastal möödus 150 aastat Lewis Carrolli raamatu „Alice Imedemaal“ (1865) ilmumi- sest. Selle sündmuse tähistamiseks kutsus näituse kuraator Viive Noor kunstnikest sõpru üle terve maailma oma töödega ühisnäitusel “It’s Always Tea-Time” (“Kogu aeg on teeag”) kaasa lööma. Selles suurejoonelises projektis osales 72 kunstnikku 19 riigist. See rahvusva- heline illustratsiooninäitus läks õige pea Eesti Lastekirjanduse Keskusest edasi mööda maa- ilma rändama, aga ka Tapa kunstihuvilisteni jõudis osa spetsiaalselt selle näituse tarbeks tehtud töödest, nimelt Eesti kunstnike Alice’i illustratsioonid. Kuidas kajastavad teejoomise stseeni ja Alice’i rännakut Imedemaal Regina Lukk-Toompere, Viive Noor, Urmas Viik, Anne Pikkov, Gerda Märtnens, Liisi Lukk, Kadi Kurema, Kertu Sillaste, Kristi Kangilaski ja Mirjam Silm, seda sai juba ise oma silmaga näitusel vaadata.
- **Pitsilised lood**
Aide Leit-Lepmetsa maalide tegelased on kunstniku sarnased. Punapäised, rõõmsameelsed, romantilised pilditegelased tegutsevad kaunis ja õhulises maailmas. Aide ei maali ennast

teadlikult, kuid tüdrukud piltidel on tõesti tema moodi. Tema sõnul meeldib talle naiselik ja kaunis maailm. Tema piltide tegelased hõljuvad pilvedel, unistavad õunapuu all, mõnulevad värske ajalehe ja kohvitassi taga. Aide Leit-Lepmetsa töödes on tähtis roll pitsidel, mis on kootud kleitideks pilditüdrukute selga, voogavad merelainete, kohevate pilvede, musta öötaeva või kohvilaua linikutena. Kasutatud on Haapsalu salli- ja äärepitse. Mõne tükikese on sõbrad spetsiaalselt kudunud, mõni suurematest töödest üle jäänud. Muinasjututeemaliste piltide seeriat kaunistavad säravad poepitsid, mõnele tööle on jõudnud taaskasutamist leidnud käsitööpitsid. Aide Leit-Lepmets töötab Haapsalu Kunstikoolis õpetajana. Tema pitsilistel piltidel on oma lugu, mille alguse ja lõpu sai näituse külastaja ise välja mõelda.

- **Kuidas õppida vaatama?**

Fotonäitus oli pühendatud kunstnik ja kirjanik Edgar Valteri 85. sünniaastapäevale. Edgar Valter oli suur loodusesõber, kes leidis mitmed oma raamatutegelased just loodusest inspiratsiooni saades. Nii sündisid näiteks Pokud. Oma raamatus "Kuidas õppida vaatama?" õpetab ta lastele, kuidas vaatamisel on pisuke konks sees – peab nägema ka! Kuidas käia looduses ja näha pilvedes, puudes, põõsastes, kivides ning kasvõi samblamätastes põnevaid tegelasi. Just selliseid fotosid loodustegelastest koos lugudega saatsid näitusele 1.–4. klasside õpilased. Näitusel nägi ka Tapa Gümnaasiumi laste töid.

Raamatunäitused:

- **Eesti esimene krimi-, nalja-, reisi- ja romaanikirjanik. Eduard Vilde 150**
- **Aprill**
Oma personaalsesse kalendermärkmikku paneme kirja isiklikke tähtpäevi ja -sündmusi, kuid vedasime nüüd näpuga järge ja vaatasime, millised tähtpäevad on juba kalendritegijate poolt paika pandud. On mõjutusi rahva- ja kirikukalendrist, mõndagi on üle võetud ka mujalt maailmast. Vaatasime lähemalt seda aasta neljandat kuud, aprilli, mille kohta võib öelda ka naljakuu, mahlakuu, sulakuu või hoopis jürikuu.
- **Kirjanikud filateelias**
Näitus Samuel Golombi margikogust, lisaks raamatud.
- **Rootsi Krimikuningriik**
Stendinäitus tutvustas paljusid eesti keeldegi tõlgitud rootsi krimikirjanikke nagu näiteks Henning Mankell, Åke Edwardson, Camilla Läckberg, Lars Kepler, Stieg Larsson, Liza Marklund jne. Rootsi kaardil oli ära toodud iga kirjaniku teoste peamised sündmuskohad. Näitust vahendas Rootsi Suursaatkond Tallinnas. Stendinäitusele lisasime omalt poolt raamatunäituse.
- **Tere, Edgar!**
Näitus tutvustas loodusfotograaf, kirjanik ja matkamees Edgar Kask, kelle sünnist möödus 5. augustil 85 aastat. Edgar Kask sündis ja kasvas Tapa lähedal Näo külas. Lisaks fotodele ja tekstidele ajakirjas Eesti Loodus andis ta välja ka 12 raamatut. Kui algul oli kõne all metsakuivendus ja soode kaitse, siis mida aeg edasi, seda enam kaldus ta mõtisklema üldisematel teemadel. Edgar Kase teostes on isiklikke mälestusi ja looduspilte, loodusmälestiste tutvustusi, mõtisklusi inimese ja looduse teemadel, ka laiemalt eetiliste küsimuste käsitlemist. Kõigis oma raamatutes tõstatab ta küsimuse inimese vastutusest looduse eest, vajadusest mõelda sellele igal sammul.
- **Muusika on rõõmu jaoks**

2015. aasta oli Eestis kuulutatud muusika-aastaks. Seda sooviga tõsta sellel aastal Eesti mitmekülgne muusikaelu tähelepanu keskpunkti, tutvustada muusika loojaid ja esitajaid, innustada muusikahuvi ja suurendada muusika rolli Eesti inimeste elus.

- **Aja lugude koguja. Harri Allandi 85**

Tapa muuseumi loomise, Tapa ajaloo uurimise ja talletamisega on Harri Allandi teinud tööd, mida on raske ülehinnata. Läbi oma raamatute on ta Tapa ajalugu tutvustanud nii kaaslinlastele kui ka kogu vabariigi elanikele. Harri Allandi on mees, kes mõistab aja lugude tähtsust.

- **Rõõmsaid jõule!** Vanad jõulukaardid, postitatud Eestis ajavahemikul 1910–1959.

Eestis hakati jõulukaarte müüma 19. sajandi lõpus, kuid tõeline kaardihooaeg algas 20. sajandi esikümnenditel. 20. sajandi esimese poole jõulukaartidel on kujutatud kuuseoksi, perepilte, inglise ja muud kindlat sümbolikat: roosad põrsad lumes ristikehinaletede keskel, kitsekese talvises metsas, talu kelgutajatega, jõuluvana põhjapõdrasaaniga kingitusi vedamas, kärbseseen päkapikuga, päkapikud kinke pakkimas – seega õnnetoovad sümbolid. Alates 1930. aastaist, mil oluliseks muutus rahvuslikkuse rõhutamine, ilmus jõulukaartidele üldtuntud jõulusümbolite kõrval ka mitmesuguseid rahvuslikke teemasid: õllekannud, verivorstid, rahvariides inimesed, ilusad lumme mattunud Eesti talud ja kirikud jne. Kaardid pärinesid Pia Evarti erakogust.

Väljapanekud:

- **Loodus maalib**
- **Nägija meie kõrvalt. Fred Jüssi 80**
- **Hiireviu – aasta lind 2015**
- **Ernst Enno igatsuse laulud**
- **Lõhnad ja maitsed ürdiaiad**
- **Artur Rinne – legend juba eluajal**
- **1. oktoober – Rahvusvaheline eakate päev**
- **Mereusku Albert Uustulnd**
- **Eestimaa kaunid pühakojad**

4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele.

Kasutajakoolitused arvuliselt

Tabel 14

Raamatukogu	Rühmakoolit. arv		Osalejate arv		Indiv. koolit. arv		Osalejate arv	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
	23	24	198	197	18	6	21	6

Individaalkoolitusi oli kuus. Koolitusi said põhiliselt vanemad inimesed, kes selleks soovi avaldasid. Teemadeks olid:

- suguvõsaurimise koolitus: GENI ja arhiivid (seda koolitust viidi läbi kolmel korral);
- tutvustati võimalusi, kuidas saab fotod mobiiltelefonist arvutisse ja sealt mälu pulgale;
- tervisedeklaratsiooni täitmine;
- raamatukoguprogrammi RIKS kasutamine.

Individaalkoolitusi viisid läbi raamatukoguhoidja, internetipunkti töötaja ning IT-spetsialist. Kliendid on väga rahul taolise individuaalõppega (rahulik, sobivas tempos, jõuab soovitu üles mär-

kida jne). Suguvõsaurimine on jätkuvalt populaarne teema ja eelistatud on individuaalkoolitus. Rühmakoolituste raames korraldasime majasisesed koolitusi. Suuremalt jaolt on need uudiskirjanduse tutvustused, kus meie komplekteerija Mae, kes on raamatute tellimise-töötlemise protsessis nendega juba rohkem tutvuda jõudnud, jagab saadud infot teistele raamatukogu töötajatele. Kuulasime Margiti poolt tehtud kokkuvõtteid Eesti Lastekirjanduse Keskuses toimunud lastekirjanduse aastakoosolekust ning algupärase lastekirjanduse päevast Tartus ("Pinged kohad laste- ja noortekirjanduses"). Toimus ka koolituspäev Tapa valla raamatukogutöötajatele (programmi RIKS uuendused).

4.8 Raamatukoguteenuse turundus

Raamatukoguteenuste tutvustamiseks kasutame erinevaid võimalusi:

- ürituste tutvustamine ja reklaam ajalehes Sõnumed, Virumaa Teataja (paberikandja, veeb);
- ürituste info raamatukogu (www.tapa.lib.ee) ja valla kodulehel www.tapa.ee ning Facebookis <https://www.facebook.com/tapa.linnaraamatukogu> ;
- RIKSWEB (<http://riksweb.tapa.lib.ee>);
- ürituste kutsed, plakatid, voldikud, flaierid, soovitusnimestikud;
- raamatukogu infot ja logo kandvad järjehoidjad, raamatukogu postkaardid – raamatukogus kujundatud ja valmistatud;
- info inimestele ja asutustele meilitsi;
- info inimeselt inimesele – see toimib alati kõige kindlamini.

4.9 Bibliograafia- ja infoteenindus

Lugejatele tutvustame [m-RIKSi](#) (mobiilirakendus), vajadusel [RIKSWEBi](#).

Lugejad on raamatukogu koduleheküljel vägagi usinad elektronkataloogi kasutajad. Viiakse ennast kurssi uudiskirjandusega või tehakse leiduvusotsingut. Kasutatakse ka teavikute laenutusaja pikendamise võimalust, samuti saab üha populaarsemaks raamatute reserveerimine läbi RIKSWEBi. RIKSWEBis saab tutvuda elektrooniliste soovitusnimestikega (koostab raamatukoguhoidja) või kasutada võimalust, et programm, olles analüüsinud loetud kirjandust, teeb ise lugemissoovitusi.

4.9.1 Andmebaaside loomine

Jooksvalt tegeleme RIKS-i andmebaasiga.

- Parandame olemasolevaid kirjeid;
- Vajadusel täidame formeeritud sisukorra välja (päringute puhul võimaldab teha peenemat otsingut)

Koduloolise andmebaasi täiendamine kogu valla ulatuses on Tapa linnaraamatukogu ülesanne. Põhilised allikad on Virumaa Teataja ning Sõnumed. Jätkame bibliografeerimist tagasiulatuvalt. Siin löövad kaasa ka Lehtse ja Jäneda raamatukogutöötajad, kuna see on väga töömahukas ettevõtmine. Jooksvalt täiendame teemamappe, mis on tänuväärne materjal näituste ja väljapanekute koostamisel.

Soovitusnimestikud

[RIKSWEBi](#)is nähtavaid elektroonilisi soovitusnimekirju koostati kolm:

- Hea Raamat 2014,
- Põhjamaade krimikirjandus,
- Vutisõbrale (jalgpallist, jalgpalluritest ja mängu ajaloost).

Paberkandjal:

- Loe oma rõõmuks (tüdrukule/poisile, kes läheb neljandasse klassi)
- Loe oma rõõmuks (tüdrukule/poisile, kes läheb kolmandasse klassi)
- Loe oma rõõmuks (tüdrukule/poisile, kes läheb teise klassi)
- Loe oma rõõmuks! 11+ noortele (jagati maikuu raamatukogutundides lastele, kes lõpetavad 2015. aasta kevadel neljanda klassi)
- Laps läheb kooli! 2015 (kevad el kooli lõpetanud laste vanematele, milles on lugemissoovitusi nii lastele, kui ka nende vanematele)
- Laps läheb kooli! 2016 (sügisel alustanud eelkoolirühmale)

4.9.2 Infopäringud

Infopäringud on igapäevatöö lahutamatu osa. Kuna RIKS võimaldab päringute registreerimist, siis on meil ülevaade olemas. 2015. aastal oli päringuid 330, neist suurem osa teemapäringud. Näiteks:

- keelekümbel lasteaias;
- küülikute kasvatamine;
- kuldlõige;
- mäng erinevates kultuurides;
- ärevushäired

4.9.3 Trükised ja veebiväljaanded

Ei ole koostanud.

5. 2016. aasta tegevused

Oleme valla raamatukogudega ühtses süsteemis töötanud juba 10 aastat. Eks annab see põhjust nii taha- kui ettepoole vaadata. Kindel on see, et selle aja jooksul on tehtud palju lugejate paremaks teenindamiseks. Muutunud on aga aeg. Eks raamatukogudki peavad aru pidama, kellele ja milliste teenuste osas parajasti vajalik ollakse. Piirkonnad on erinevad, kogukondade vajadused on erinevad. Üha rohkem muutuvad raamatukogud raamatute kogu rollist teenuste pakkujaks: raamatukoguhoidjal tuleb olla nõustaja, koolitaja, sotsiaaltöötaja, ettevõtmiste eestvedaja, ürituste ja näituste korraldaja jpm. Pakkuda tuleb teenuseid, mida lugeja saab kodunt lahkumata kasutada, samas pakudes ka kohapeale tulijaile lisaväärtust, et lugejal oleks ikka ja jälle põhjust raamatukokku tulla. Selleks, et raamatukoguhoidja oleks pädev infoteejuht selles kiiresti muutuv infotehnoloogia maailmas, on väga vajalik ka töötajate oskuste ja teadmiste täiendamine (koolitus).

2016 on Tapa linnaraamatukogul juubeliaasta – 95. Läbi aasta on kavas korraldada erinevaid raamatu-, kunsti-, laste loometöö näituseid ja erinevaid üritusi ning seda kõike oma lugejatega jagada. Ootame külla ja lähme ka ise majast välja.

95. tegevusaasta täitub sel aastal ka Jäneda raamatukogul. On tulemas jällegi üritusteohke aasta. Tulemuslik koostöö on raamatukogul olnud Jäneda lossis asuva muuseumi, kohaliku küla- ja käsitööselti ning kooliga.

Lehtse raamatukogu on uuenduste lävel – uue multifunktsionaalse keskuse ehituse algusega on esialgu pisut ehk segadustki – nimelt võetakse raamatukogult paar väikest ruumi ära. Aga lootus jääb, et tulevikus, kui kool-lastead samas majas asuvad, läheb elu võimalusterohkemaks ja palju põne-

vamaks.

Moe kandis, Saksi raamatukogus, on viimasel ajal elavnenud koostöö Moe piiritusevabriku muuseumiga. Kindlasti toob see lisaks oma kandi rahvale raamatukokku külastajaid kaugemaltki, kes muuseumi tutvumiskäigu järel ka raamatukogus pakutavast osa saavad. Samuti tehakse Saksis tänuväärset tööd kohaliku kultuuripärandi kogumisel.

Kõike seda sisult rikast ja ääretult huvitavat tööd teevad ju meie omad raamatukoguhoidjad. Meil on põhjust rõõmu tunda nii tegijate üle (!), kui ka selle üle, et meie raamatukogudel on paikkonnas nõnda oluline roll täita – olla nii kultuuri- ja vabaaja- kui ka infoasutus.

Aruande koostasid:

Kersti Burk, juhataja (p1, p 2, p 4, p 4.1, p 4.2, p 4.3, p 4.8, p 5)

Mae Mitt, komplekteerija (p 3, p 4.4.1)

Margit Lättemägi, raamatukoguhoidja (p 4.4.3, p 4.4.4)

Vahur Saaremets, IT-spetsialist (p 2.6)

Ere Käärmaa, juhataja asetäitja (p 4.6, p 4.7, p 4.9)

Juhataja
Kersti Burk

1. veebruar 2016